

Medlemsakademiprogram 2015

Akademiet Også vi er kirken

Hva skjer i Vatikanet?

Pave Frans har kommet inn som en virvelvind og tilsynelatende snudd opp ned på denne trauste og satte institusjonen. Hva er det han vil? Og hva kan han få til? Er dette genuine reformer, eller bare en ansiktsløftning? Spørsmålene står i kø. Vi har allerede tidligere hatt seminarer der vi har sett på pave Frans og hans nye visjoner for kirken, men ting skjer nå så fort og på så mange plan i Vatikanet at vi ikke kan slippe dette emnet. Som en katolsk reformbevegelse må OVEK følge med når Vatikanet og kirkens øverste ledelse begynner å reformere seg selv.

Vi har fått to foredragsholdere som vil belyse situasjonen fra hvert sitt utsiktspunkt. Ulla Gudmundsson, tidligere svensk ambassadør til Vatikanet kommer til oss fra Stockholm, og Andreas Dingstad, kommunikasjonsrådgiver og webredaktør i Oslo katolske bispedømme, fra Akersgaten.

Program

Ulla Gudmundsson: «Franciscus - en påve för den globala eran?»

Andreas Dingstad: «Pave Frans, hel ved, eller kirkens Obama?»

Plenumsdiskusjon

Messe i St. Josefsøstrenes kapell

Akademi for kirke og kultur i Aust-Agder

Gunnar Breivik: Idrettsheltene – moralske forbilder eller underholdningsartister?

Tradisjonelt har idrettsheltene våre vært forbilder for barn og unge. Det norske folk sa nei til OL i Oslo i 2022. Er den olympiske gullalder forbi? Medieoppslag viser oss kampfiksing, tøying av regler og alkoholmisbruk. Er dette symptomer på en toppidrett som har mistet sitt etiske verdigrunnlag? Gunnar Breivik er professor ved Norges idrettshøgskole.

Wolfgang Plagge: Liturgisk symbolikk som den musikalske rammen i gudstjenesten

Komponist og pianist Wolfgang Plagge kåserer og musiserer. Tilhørerne deltar i salmesang til Plagges akkompagnement.

Middelalderen hadde sine egne estetiske overbygninger, reformasjonen sine og senere epoker har også stadig måttet realitetsorientere seg i forhold til en stadig skiftende samtid. Wolfgang Plagge vant 11 år gammel Ungdommens Pianomesterskap i Oslo, han fikk sin første komposisjon utgitt som tolvåring og har utviklet seg til en moden, egenartet og mangesidig skapende kunstner. Hans verksliste spenner fra liturgisk musikk til symfoniske verker, kammermusikk og solistisk klavermusikk. Wolfgang Plagges musikk oppføres nå av enkeltmusikere, ensembler og orkestre over hele verden. Han er også en skattet foredragsholder og kåsør.

Dag Gjerløw Aasland: Nye blikk på forholdet mellom religion og vitenskap

Om forholdet mellom religion og vitenskap etter årtusenskiftet. Hvordan globaliseringens utfordring til religionene kan passe med vitenskapens nyere oppdagelser av sin egen utilstrekkelighet.

Dag Gjerløw Aasland er viserektor for forskning, formidling og nyskaping ved UiA. Han er professor i økonomi og dr.scient i landbruksøkonomi. Faglige interesser. Etikens betydning for økonomi og administrasjon.

Svein Tindberg: «Med skråblikk på hellig tekst»

Skuespiller Svein Tindberg forteller om sitt arbeid og møte med de tre store verdensreligionene som utgår fra Abraham – jødedom, islam og kristendom.

Svein Tindberg har med mellommenneskelig innsikt tolket store og varierte roller i klassisk og moderne dramatikk. Som forteller og formidler av Bibelens tekster har han gjennomført et krevende og nyskapende arbeid.

Fellesarrangement med Domkirkens teologifé og Lillesand kirkeakademi

Torstein Gundersen: «Etisk og moralsk grensesetting ved medisinsk behandling»

Livsforlengelse, donasjon, aldersgrense, prioritering, transplantasjon og kosmetiske inngrep er temaer som vil bli berørt.

Torstein Gundersen er pensjonert seksjonsoverlege ved SSA. Han har bidratt sterkt til utviklingen innen norsk kardiologi gjennom aktiv forskning, gode ideer og stor entusiasme. Gundersen er mye brukt som foredragsholder i ulike fora.

Olav Dag Hauge: «Biskop Dagfinn Hauge og fangene på Akershus»

Tidligere domprost i Oslo Olav Dag Hauge kåserer fra sin fars dagboknotater om tiden som fengselsprest ved Akershus festning 1941-45.

Olav Dag Hauge har bl.a. vært feltprost i Forsvaret og for den norske FN-styrken i Libanon. Han har også vært generalsekretær i Den norske presteforening.

Bjørgvin kirkeakademi

Kvinnehistorisk vandring i Vågsbunnen

Elisabeth Aasen vil fortelle om kvinner i et mannsdominert miljø i Kong Oscars gate fra 1500- til 1800-tallet. De hadde tilknytning til Katedralskolen (Anne Pedersdotter), Domkirken (Dorothe Engelbretsdatter), St. Jørgen og Korskirken (Elisabeth Welhaven og Magdalene Thoresen). Flere ble forfattere og andre hadde «en Guds gave» for skuespill. Elisabeth Aasen er lektor og forfatter; statsstipendiat fra 1992. Hun fikk Språkprisen i 2010 for bøkene Barokke damer, Bergenske kvinner og Opplysningstidens kvinner.

Presten og ateisten

Dialog mellom to venner: Stian Kilde Aarebrot og Didrik Söderlind. Aarebrot er prest og daglig leder av nettverket Substans, som prøver å omsette kristen tro til handling. Söderlind er rådgiver i Human-Etisk Forbund og redaktør av tidsskriftet Humanist. Brevene de har skrevet til hverandre er blitt til boken Presten og ateisten (Vårt Land forlag og Humanist forlag). Arrangementet er et samarbeid mellom Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn og Bjørgvin kirkeakademi.

Inngangspenger kr. 50

Folkekyrkja i framtida

Jan Otto Myrseth innleier til refleksjon og samtale om folkekyrkjasine utfordringar, etter at kongens kyrkjestyre no er avvikla. Bodskapen er den gamle, gode – sjølv om mykje vert endra i kyrkja sitt liv. Samtalen om kva kyrkja er må haldast levande til ei kvar tid. Og midt i alle diskusjonar om kyrkjas ordningar, økonomi og jus, er og blir kyrkja «jordens største under»: både heilag og allmenn. Jan Otto Myrseth er domprost ved Bergen domkirke og leiar av Bjørgvin kirkeakademi.

Forbilder for neste generasjon

Stein M. Wivestad utfordrer alle voksne til å spørre seg selv: Hvordan er vi overfor barn, og hvordan bør vi være? Hvordan kan erfaring av kunstverk – film, bilder, skjønnlitteratur og musikk – danne utgangspunkt for samtale om hvordan vi selv faktisk er, og hva som kan bevege oss til å bli bedre? Stein M. Wivestad underviser i pedagogikk ved NLA Høgskolen og leder utvikling av databasen www.oppbyggeligeeksempler.no. Etter samtalen blir det et kort årsmøte for dem som er eller vil bli medlemmer av i Bjørgvin kirkeakademi.

Mariakirkens prekestol med musikk av Bach

Mariakirken er pusset opp og har fått to nye orgler. Professor Gunnar Danbolt forteller om Mariakirkens prekestol, som er fra slutten av 1600-tallet. Organist Karstein Askeland spiller orgelmusikk av Johan Sebastian Bach. Etter foredrag/konsert inviteres alle til sosialt samvær på Dr. Wiesener (Nye Sandviksv. 17 A), som tilbyr enkel og rimelig servering ved reserverte bord.

Dietrich Bonhoeffer i ord og toner

Kulturkveld/konsert med utgangspunkt i tekster/dikt av den tyske teologen, motstandsmannen og dikteren Dietrich Bonhoeffer, som ble henrettet av Gestapo i 1945. Nynorsk gjendiktning ved Arve Brunvoll. Musikk av Eilert Tøsse, Knut Nystedt m.fl. fremføres av vokalgruppen YR (Wolfgang Schmid, Felicity Burbridge Rinde, Rolf J. Stewart og Eva M. Stewart), Eli Johanne Rønnekleiv, Jostein Aarvik og Sandviken kantori.

Hvordan kan religionsdialog bidra til fred i Midtøsten?

Innledningsforedrag ved prost Trond Bakkevig, som har lang erfaring med religionsdialog i Midtøsten. Representanter fra ulike trossamfunn vil delta som respondenter. Møtet arrangeres i samarbeid med Kulturuken i Olsvik kirke, der 16 bildende kunstnere og kunsthåndverkere stiller ut (Olsvikutstillingen).

Mirakler i tekst og toner

Den engelske komponisten Tyrone Landau og professor Odd Einar Haugen har samarbeidet om å uttrykke musikalsk det som fortelles i den gamle homilieboken på latin og gammelnorsk om Hellig-Olavs mirakler. De introduserer verket Passio Olavi som fremføres i Bergen domkirke samme dag kl.19.30 av Edvard Grieg kor og Schola Sanctae Sunnivae fra Trondheim.

Hva har vi lært av debatten om ytringsfriheten?

Førstelektor Åse Bjørg Høyvoll Kallestad ved Avdeling for lærerutdanning, Høgskolen i Bergen og kommentator Mathias Fischer i BT innleder til samtale. Retten til å ytre seg er en grunnleggende verdi. Men nettopp derfor må den tåle debatt og ses i sammenheng med andre grunnleggende verdier.

Bodø kirkeakademi

En funksjonalistisk basilika

Foredrag om kunst og arkitektur i Bodø domkirke ved Gunnar Danbolt

Kloster for en dag

Opplev livet i Mariaklosteret i Bodø

Bodø by bike – fra gudshus til gudshus

Vi sykler fra klosteret via adventistkirka, frikirka og moskeen, til domkirka

Dialogkveld: «Kunsten å leve – med sorgen som bakteppe»

Samtale mellom Odd Eidner og Jostein Sandsmark om hvordan man fortsetter å leve etter å ha mistet et barn.

Salmepub

Borgund kirkeakademi

Flyktninger fortel si historie

Flukt frå eige land, møtet med Noreg, møtet med oss. Tagwa Bashir frå Sudan. Familien Rashad-Hassan frå Syria og Gaza. Imad Ajami frå Syria. Forteljingar, samtale og spørsmål. Lett servering. Arr.: Borgund kyrkjeakademi og Spjelkavik kyrkjeakademi

Det ortodokse kirkeakademi i Oslo

Tidl. konservator Ragnar Pedersen: «Kirkelige forhold i middelalderens Hamar»

Utstilling av ikoner av den syriske ikonmaleren Ossama Moseh

Foredrag av Trond Bakkevig: Forholdene for kristne i Midtøsten

Foredrag om gresk litteratur ved Kyriaki Samuelsen

Sang og musikk av Panagiotis Pavlos ogf. Aleksandros Loukatis
Gresk mat

Domkirkeakademiet i Oslo

Elisabeth Thorsen og Karin Gundersen: «Totem og tabu. En samtale om Sigmund Freuds forhold til religion»

Filmvisning og orgelresitasjon i kapellet med påfølgende aftensmat i krypten

Liv Kristin Holmberg, orgel. Arrangører: ByFlimmer og Domkirkeakademiet

Tonya S. Madsen: «En natt uten måne og stjerner. Om dødsdrift og livsvilje»

Alf Kjetil Walgermo: «Gud i samtidslitteraturen»

7 forfattere fremfører 7 tekster om produksjoner de har opplevd i Påske og pasjon, fra feltene: Scenekunst, Musikk, Visuell kunst, Film, Arkitektur, Litteratur og Høymessen.

For mer informasjon, se www.paskeogpasjon.no

Den frie kunstens plass i fremtidens kirke.

SULTprisvinner Lars Petter Sveen samtaler med Alf Kjetil Walgermo

Lars Petter Sveen har fått svært gode kritikker for romanen Guds barn. Mottok 22.10 årets SULTpris for Guds barn. Forfatter og kulturredaktør i Vårt Land, Alf Kjetil Walgermo, samtaler med Sveen om romanen, med vekt på temaet ondskap. Det blir også lest fra boken.

Domkirkens teologicalfé

Vårens tema: «Verdigrundlaget forbliver vor kristne og humanistiske Arv»

«Bach – den femte evangelist»

Fellesarrangement med OrgelPluss og Musikkens Venner:

Foredrag ved Terje Kvam (tidligere Domkantor i Oslo) med Domkirkens organister på orgel.

«Mellom dyder og dødssynder»

Kan vi fortsatt lære noe om det gode liv, av forholdet mellom de klassiske dyder og dødssynder? Ved Tor Vegge (UiA).

«Politikk i kirken – kirkepolitikk» – om kirkevalg og partidannelser i kirken

Ved Kristin Gunleiksrud Raaum (nestleder i Kirkerådet og medstifter av Åpen Folkekirke)

«Hva er kristne verdier? – Er det forskjell på kristne og humanistiske verdier?»

Ved Halvor Moxnes (UiO)

Høstens tema: Troshistorier

Skuespiller Svein Tindberg: Med skråblikk på hellig tekst

Fellesarrangement med Lillesand kirkeakademi og Akademi for kirke og kultur i Aust-Agder. Svein Tindberg forteller om sitt arbeid og framfører tekster fra sine møter med de tre store religionene som utgår fra Abraham – jødedom, islam og kristendom.

Fra gudsfrykt til gudsførakt og gudshåp - om tro i fortvilelsen

Foredrag ved Jostein Sandmark, forfatter av den mye omtalte boka «Pass på liten og på stor», som omhandler dødsfallet til datteren Sara.

Dag Hareide: Er troende og humanister «menneskerasister»?

Fellesarrangement med Forum for Tro og Livssyn – FTL. Viser vårt forhold til natur og dyr at vår etikk er utdatert? Foredrag ved daglig leder i Regnskogfondet, Dag Hareide.

Veier ut av tro og kirke

Foredrag og samtale mellom Heidi Sævareid, forfatter av romanen «Spranget», som baserer seg på hennes egne erfaringer fra ungdomsmiljøet i Filadelfia, og religionssosiolog Pål Repstad (UiA)

Eidsvoll kirkeakademi

Journalist og forfatter John Granly: Arne Ekeland i Tempelet og i virkeligheten

Kåseri med lysbilder av en kjenner og god venn av Arne Ekeland.

Historiker Benjamin Baraas: Samferdsel i gamle dager

Kåseri med lysbilder fra Sundet og omegn, samt andre steder i bygda vår, av en som kjenner og har gått gjennom haugevis med bilder fra gamle Eidsvoll.

Sogneprest Martha Botne: Importert fattigdom og tiggere på våre gater og streder

Hvordan skal vi forholde oss (med utgangspunkt i Grunnlovsåret 2014 og kristen tro) til denne vanskelige problematikken?

Lektor Kjell Larsson og lærer og musiker Knut Hoffart: Roser i et sprukket krus

Den svenske dikteren og trubaduren Gustav Frøding i ord og toner. Både Kjell og Knut har vært her tidligere, med bl.a. et kjempeflott program om Dan Andersson.

Høgskolelektor og forfatter Gunner Ljødal: Henrik Wergeland på stier og veier, på kryss og tvers i bygda vår, og i nabobygder

Etter det hans venn og samtidige, Hans Tønsager, har fortalt i sin bok Barne- og ungdomsminner om HW (1897)

Forfatter og filmprodusent Dag Hoel: Ekstremisme og fundamentalisme samt kristne sionister, hva er det?

Foredrag med illustrerende eksempler. Vi tar turen til en nabokirke for å oppleve en interessant kveld!

Forfatter og journalist John Granly: I tempelet med Arne Ekeland, hva innebærer det?

Kåseri med lysbilder av en venn og kjenner av Arne Ekeland.

Et Eidsvoll i Fokus-møte med forfatter og journalist John Granly, som skal foredra om Råholts historie i Eidsvoll

Vi i kaka Eidsvoll stiller opp.

Dan Andersson, med sine mest kjente viser om bortom bergen og de mørke vatn

Med lektor Kjell Larsson og musiker Knut Hoffart. Kåseri, sang og musikk med velkjente toner!

Historiker og bygdemann Benjamin Baraas kåserer og viser en masse lysbilder med tema: Har det virkelig vært sånn før?

Lysbildene vil utfordre til kommentarer fra salen, og det er veldig kjærkomment!

Oppstandelsen som skjedde i Jerusalem og i Emmaus, hva innebar den?

Forfatter og lærer Gunner Ljødal vil bruke sin cand. theol-viten til å ta fram ovennevnte tema.

Fredrikstad kirkeakademi

«Religion og konflikt i Midtøsten»

TROND BAKKEVIG, prost i Vestre Aker kirke siden 2000. Han har en bred kontaktflate. Er tildelt fortjenstmedalje for sin innsats for fred og dialog mellom religiøse institusjoner i Det hellige land. Kommandør av St. Olavs orden for sitt samfunnsgagnlige virke. Kan nevne noe av han har vært / er engasjert i: verdenskonfliktområder, som Sør Afrika, Balkan, Midtøsten. Har arbeidet med å tilrettelegge samtaler med religiøse ledere i Israel og Palestina. Vært generalsekretær i Mellomkirkelig råd i ca. 9 år. Var i løpet av den tiden personlig rådgiver for Knut Frydenlund og senere Thorvald Stoltenberg. Ledet Kirkerådet (2002). Vært medlem i Sentralkomiteen for Kirkenes Verdensråd. Har mottatt Kong Abdullah II av Jordans fortjenstmedalje.

«Du må selv skape meninger» – Nye strømninger på livssynstorget

TORE LAUGERUD er Areopagosprest og leder i seksjon Norge i Areopagos – en organisasjon som arbeider med religions- dialog, kristen åndelighet og bistand. Areopagos ønsker å være et frirom for kristen tro og eksistensiell mening og arbeider i dag i Norge, Danmark, Kina og Hongkong. De nye åndelige og religiøse strømningene i samfunnet både utfordrer etablerte kirkesamfunn og gir nye muligheter for fornyelse.

Førpremiere: «KORSVEIEN»

Den tyske filmen «KORSVEIEN» (2014) handler om 14 år gamle Maria som tilhører en streng, katolsk sekt. Hun vil følge presten og morens strenge formaninger og religiøse regler. Hun ønsker å gjøre det rette, samtidig som hun tar avstand fra samfunnets fristelser. Jesu lidelsesvei, Via Dolorosa, er tradisjonelt delt opp i 14 stasjoner som representerer de ulike hendelsene fra Jesus blir dømt til døden til han gravlegges. «KORSVEIEN» er delt opp i 14 kapitler som tilsvarer disse stasjonene. Maria går både fysisk og mentalt langt i forsøket på å følge Jesus hele veien til Golgata. Filmen fikk Sølvbjørnen for beste manus (Berlin) og Andreas-prisen i Haugesund.

STED: Fredrikstad kino

«Er søndagen blitt hverdag?»

Spørsmålet er blitt et hett politisk tema og engasjerer mange. I kveld besvares spørsmålet av LINE HENRIETTE HOLTEN HJEMDAL. Hun er en av våre stortingsrepresentanter på «Østfoldbenken», representerer Kristelig Folkeparti, er inne i sin tredje periode her og bl.a. medlem av presidentskapet og i næringskomiteen. Hun har engasjert seg sterkt i kveldens tema, og vi ser fram til en kveld med et tema som berører oss alle.

Marianne Uri Øverland: «Diakoni i et moderne samfunn»

Ordinert prest i den norske kirke. Vært kirkesjef i Asker, rektor ved norsk Diakonihøgskole, avd. leder på Lovisenberg Diakonale høgskole, forstander(inne) på Diakonissehuset Lovisenberg. Har også jobbet som høgskolelektor i Botswana. Er nå direktør i IKO. Er spesielt opptatt av globale spørsmål – kvinnepolitikk og kirkepolitikk.

Per Christian Skauen: «Hvor er den barmhjertige samaritan?»

Ordinert prest i den Norske kirke. Har tilbrakt flere år i Mellom-Amerika hvor han bl.a. hadde oppdrag for Kirkens Nødhjelp i Guatemala og El Salvador med diakonale oppgaver. Vært 6 år i Bolivia og 2 år i Vietnam for Misjonsalliansen. Er nå daglig leder i Kirkens Bymisjon som startet i Fredrikstad, men har nå utvidet til Sarpsborg, Halden og Moss.

«Presten og ateisten»

Stian Kilde Aarebrot og Didrik Söderlind synes det er godt å snakke med hverandre om de problematiske sidene ved eget livssyn. Kveldens foredrag tar utgangspunkt i boka «PRESTEN OG HUMANISTEN» som de har skrevet sammen. Stian K. Aarebrot er teolog og forfatter. Har vært spaltist i «Vårt Land.» Arbeider nå som leder av nettverket Substans. Didrik Söderlind er ateist. Har bl.a. vært redaktør i tidsskriftet «Humanisten» og spaltist i «Vårt Land». Han arbeider nå som rådgiver i Human Etisk Forbund og. Har skrevet flere bøker, bl.a. «Sosialkunnskap» og «Livsmot til hverdagsbruk».

Møtet er et samarbeid mellom Litteraturhuset, Humanetisk Forbund og Kirkeakademiet.

Hashem Asfari og Åse Brandvold: «Asylmarsjen – hvordan gikk det?»

Våren 2007 gikk 43 afghanske asylsøkere pilegrimsleden motsatt vei fra Trondheim til Oslo. De kalte aksjonen Asylmarsjen. Da de kom fram til Oslo ble halve gruppa tvangsreturnert til Afghanistan. Den andre halvdelene fikk bli i Norge.

I boka "Asylmarsjen" forsøker journalist Åse Brandvold å spore opp alle 43, både de som ble tvangsutsendt og de som ikke ble det. Underveis får hun en unik innsikt i livet som asylsøker og de kontrollregimene asylsøkere utsettes for. Hun reiser også til Afghanistan for selv å undersøke forholdene asylsøkere blir returnert til. Brandvold peker på veier å gå for å få asylpolitikken i en mer human retning. Hun stiller spørsmålet: "Hva slags land er vi egentlig hvis vi ikke kan hjelpe folk på flukt fra krig?"

Åse Brandvold er journalist i Klassekampen gjennom ti år med innvandring og integrering som spesialfelt. Hashem Jafari var en av dem som gikk Asylmarsjen. Nå tar han mastergrad ved lektorprogrammet i nordisk og samfunnsfag ved Universitetet i Oslo.

Møtet er et samarbeid mellom Litteraturhuset og Kirkeakademiet.

Gjerdrum kirkeforum

Carvaggio, italiensk maler 1571-1610 - Om det hellige nærvær og uttrykkets sanselighet i hans malerier

Ved Professor Svein Aage Christoffersen. Barokkmusikk på det nye orgelet ved kirkemusiker Michel Zelissen.

Psykolog Tone Bjelland Grønvold: «Kropp og sinn og den oversette sammenhengen»

Sang og musikk ved Gunhild Huser og Kristian Olstad.

Cand. theol Arild Romarheim: «Kristendom i relasjon til andre religioner»

Vi får sang av Creme Fraiche fra Nannestad

Dr.theol. Merete Thomassen: «Å komme hjem til øyeblikket. Om mindfulness og kristen spiritualitet.»

Med oss har vi også Gjerdrum musikklags messingblåsere.

Grenland kirkeakademi

Anne Sender: Min jødiske reise

Anne Sender er tidligere leder av det Mosaiske Trossamfunn. Hun fikk i 2013 Brobyggerprisen, og i 2014 fikk hun Fritt Ords Pris. I begrunnelsen til denne heter det at hun har løftet frem den jødiske minoritet i Norge og i en årrekke arbeidet mot antisemittiske holdninger. Som jøde har hun selvstendig og modig satt et kritisk søkelys på den politikken som føres av israelske og palestinske ledere i konfliktområdet, ikke minst etter egne observasjoner av levkår på Vestbredden.

Prost Seip og kirkekampen i Skien

Foredrag/ samtale ved Egil Morland, Jorunn Sem Fure, Torleiv Austad. I samarbeid med Telemark Museum. Etter møtet innbyr Grenland Husflidslag til kaffe og kaker i prost Seips gamle embetsbolig, ved siden av Hauges Minde.

Egil Morland, teolog og dr. philos ved NLA Høgskolen (Bergen), har skrevet doktoravhandling om prost Henrik Seips forkynnelse. Jorunn Sem Fure, direktør ved Telemark Museum, er Dr.art. og ekspert på den sivile motstandskampen og forholdene i Skien. Torleiv Austad, professor emeritus ved Menighetsfakultetet, er ekspert på den nasjonale kirkekampen.

Torstein Fjeld: Kirkens ansvar i klimakampen

I samarbeid med Naturvernforbundet Grenland og Porsgrunn bibliotek.

Torstein Fjeld er sivilingeniør og tidligere rådgiver i samferdsel og miljøspørsmål i Telemark fylkeskommune. Han er styremedlem i Naturvernforbundet i Grenland og medlem av Gjerpen Misjonskirke. Han ønsker at engasjementet for klimarettferdighet fra kirkens ledere skal få et tydeligere tilsvar fra den menige kirkegjenger.

Dag Hoel: Ekstremisme og endetid

Politisk islam blir ofte omtalt. Hva med politisk kristendom som grunnlag for ytterliggående holdninger? Dag Hoel er forfatter og filmprodusent, opptatt av menneskeverd, fattigdom, flyktningsspørsmål og møter mellom kulturer. På Norske Kirkeakademiers årsmøte i april holdt han foredrag om ekstremisme og fundamentalisme i kristne miljøer, et emne han tar opp i boka «Armageddon. Halleluja!» (2014). Han har produsert TV-serien «Abrahams barn» og en rekke dokumentarfilmer.

I samarbeid med Porsgrunn bibliotek.

Reidar Hvalvik: Kirkekunstneren Emanuel Vigeland

Det handler om Emanuel Vigelands kirkekunst generelt, men selvsagt også Vigelands kunst i kirkene her i området: Borgestad og Gjerpen Reidar Hvalvik er forfatter og dr. theol. og underviser ved Menighetsfakultetet og Ansgar Teologiske Høgskole. Han har kunsthistorie mellomfag fra Universitetet i Oslo, med spesialområde Kristen kunst.

Inge Eidsvåg: Vandringer i et landskap mellom tro og tvil

Hvordan barnetroen ble til tvil – og hvordan det er å leve med en tro som ikke er religiøst begrunnet. Inge Eidsvåg er cand. phil. med historie hovedfag. Lærer/rector ved Nansenskolen, velkjent foredragsholder og forfatter. I høst utgir han ny bok: «Underveis. Vandringer i et landskap mellom tro og tvil.» Eidsvåg har fått Norske Kirkeakademiers «Brobyggerprisen», og i 2013 fikk han «Dialogprisen» fra Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn.

I samarbeid med Humanetisk forbund.

Groruddalen kirkeakademi

Ingrid Bjerkås - Motstandskvinnen som ble vår første kvinnelige prest

Over 50 år etter at hun ble ordinert som Norges første kvinnelige prest – etter stor motstand og mange svertekampanjer har hun nå endelig fått sin første biografi. Biografien har fått omfattende omtale i media. Aud V. Tønnessen utga boka for under et år siden, og kommer til oss og forteller om Ingrid Bjerkås.

Aud V. Tønnessen er nyvalgt dekan ved Det teologiske fakultet ved

Universitetet i Oslo. Hun er professor i teologi med norsk kirkehistorie som spesialområde. Hun disputerte for doktorgraden i 2000 med avhandlingen «... et trygt og godt hjem for alle». Om kirkelederes kritikk av velferdsstaten.

Musikk: Organist Håkon Haga Kaldahl

Anne Sender: Jøde i Norge i dag

Det har ikke alltid vært lett å være jøde i Norge. Mange har opplevd å bli møtt med fordommer, intoleranse, sjikane og mistenksomhet. Hvordan er situasjonen i dag? Anne Sender forteller om dette i sin bok *Vår jødiske reise* (2013). I kveld deler hun sine erfaringer og synspunkter med oss i Furuset kirke.

Anne Sender konverterte til jødedommen i voksen alder og var forstander av Det Mosaiske Trossamfunn 2005–2011. Hun er en modig, utholdende og sterk debattant som har mottatt flere priser de siste årene: Stortingets Presselosjes Toleransepris (2012), Kirkeakademienes Brobyggerpris (2013) og Fritt Ords Pris (2014).

Knut Ødegård: Norrøne gudedikt

I Den eldre Edda finner vi en samling dikt om de førkristne norrøne gudene. Denne samlingen er vår viktigste kilde til den førkristne mytologien. Knut Ødegård har nylig gjendiktet gudediktene på moderne nynorsk. I samtale med Jon Gunnar Jørgensen vil Ødegård fortelle om denne kulturskatten og om hvilke utfordringer en møter når en skal formidle dem til dagens lesere.

Knut Ødegård er en av våre mest anerkjente lyrikere og har mottatt en rekke prestisjetunge priser, både i inn- og utland. Ingen nålevende norsk lyriker er oversatt til flere språk. Han har også skrevet sakprosa, bl.a. nylig en vakker bok om St. Olav sammen med Lars Roar Langslet. Ødegård er en markant skikkelse i norsk kulturliv. Han initierte bl.a. Bjørnsonfestivalen i sin hjemby Molde og ledet den i en årrekke.

Sturla J. Stålsett: Religion i offentligheten

En stadig større andel av befolkningen tilhører ikke Den norske kirke. En god del tilhører andre kirkesamfunn eller religioner. Andre er ikke tilknyttet noen tro eller livssyn. I kveld er temaet hvilke utfordringer denne situasjonen gir – for kirke og samfunn. Hvordan kan et livssynsåpent samfunn være? Hvordan bør Den norske kirke forstå sin plass og rolle som folkekirke under de nye vilkårene? Sturla J. Stålsett er professor i diakoni, religion og samfunn ved Menighetsfakultetet. I perioden 2006–2013 var han generalsekretær i Kirkens bymisjon. Våren 2014 arbeidet han som sokneprest i Sagene. Stålsett ledet det regjeringsoppnevnte utvalget som i 2013 la fram den offentlige utredningen *Det livssynsåpne samfunn. En helhetlig tros- og livssynspolitik*.

Piknik til Hovedøya. Klosteret ved verdens ende

Vi besøker munkene på Hovedøya en augustdag i det Herrens år 1215. Vi følger døgnrytmen i klosteret – for vi vet hva brødrene g jorde denne dagen og hvorfor de gjorde det slik. Karl Gervin leder oss på vandringen denne augustdagen. Han er idéhistoriker og har vært sokneprest i Oslo domkirke.

Bård Larsen: Folkemordet på armenere og situasjonen for kristne i dagens Midtøsten

I området som for snaut hundre år siden var en del av Osmanriket, ser vi i dag Den islamske staten (IS) utøve vold som i form og skala ikke er veldig ulik praksisen til ungtyrkerne under Osmanrikets siste fase. Det er en myte at Osmanriket var tuftet på religiøs toleranse. Osmanrikets mørkeste kapittel er utvilsomt folkemordet på armenere og andre kristne minoriteter under første verdenskrig. Bård Larsen arbeider i den liberale tankesmia Civita. Han er historiker med masteroppgave om folkemordet på armenere. Han har skrevet en rekke artikler knyttet til ideologi, konflikt, politisk islam og totalitarisme og gitt ut bøker om temaet. Han har tidligere vært historielærer og vært tilknyttet Holocaustsenteret.

Hilde Kirkebøen: Fattige tilreisende

Hvem er de og hvordan møter vi dem? Hvordan kan vi hindre at fri bevegelse i Europa fører til større fattigdom og ekskludering? Hilde Kirkebøen forteller fra prosjektet *Rom for fattige tilreisende*, med sine tre hovedområder 1) Basisbehov/akutt nød, 2) Langsiktig strategisk arbeid og 3) Holdningsskapende arbeid.

Hilde Kirkebøen er siden 2008 diakon i Østre Aker og Haugerud menighet. Hun hadde permisjon 2013–15 for å være leder for prosjektet *Rom for fattige tilreisende* i Kirkens bymisjon. Hun har nå 20% permisjon fra diakonstillingen for å følge opp syprosjektet *SyRom* rettet mot tilreisende romkvinner.

Sigmund Hegstad m. fl. viser danse- og musikkinnslaget
Den barmhjertige samaritan

Gro Steinsland: Juleevangeliet

Alle kjenner juleevangeliet. Men hva betyr det egentlig? Gro Steinsland har lest teksten med religionshistorikerens briller. Hun vil lede oss gjennom fortellingen og peke på sammenhenger og assosiasjoner som vi vanligvis ikke tenker på.

Gro Steinsland er professor em. i religionshistorie ved Universitetet i Oslo og vår fremste spesialist på norrøn religion. I de senere år har hun skrevet og utgitt flere bøker for et bredt publikum: *Voluspå og andre norrøne helligtekster*, *Draumkvedet og tekster fra norrøn middelalder* og *Mytene som skapte Norge og Dovrefjell i tusen år*.

Harstad kirkeforum

Oskar Kjølås: Erfaringer og utfordringer i Nord-Hålogaland bispedømme

Helge Gudmundsen: Salmer fra den nye salmeboka

Kunstnerisk innslag: Kaikameratene fra Grøtavær, salmesang.

Steinar Bjerkestrand: Hva er vår kristne og humanistiske arv?

Kristin Joachimsen: Religion og politikk i Israel

Katolsk forum Asker og Bærum

Trond Brenne: Katolske julehefter

De fleste større misjonsselskaper, trossamfunn og diakonale institusjoner ga i sin tid ut julehefter. Tom Brenne har samlet slike hefter i 20 år. Foredraget er basert på boken fra 2009 med tittel «Norske julehefter. De litterære juleheftene fra 1880 til i dag».

Øyvind Norderval: Jesuittparagrafen i Grunnloven

Jesuitter hadde i flere hundre år ikke adgang til Norge. Det var først i 1956 at Stortinget opphevet det som var den siste konfesjonelle begrensing i Grunnloven. Professor i kirkehistorie ved Universitetet i Oslo Øyvind Norderval vil i foredraget gå gjennom den historiske bakgrunnen for forbudet og hvorfor det tok så langt tid før opphevelsen kom.

Adriana Kocoj. 70 år etter Auschwitz - Edith Stein og Maximilian Kolbe

I år er det 70 år siden frigjøringen av Auschwitz, konsentrasjonsleiren hvor Edith Stein og Maximilian Kolbe døde. De kan lære oss om tro og konsekvens i en kaotisk og voldelig tid. Adriana Kocoj er en av menighetens nye polske medlemmer og av den unge generasjonen og vil dele om hvordan hun ser helgenene og deres betydning.

Pilegrimsvandring fra Tanum til Haslum kirke

Ved p. Eystein og sogneprest Lars Erik Espeland i Tanum kirke. På mange oppfordringer gjentas turen fra i fjor.

Isabelle Hillestad: Nuestra Señora de Guadalupe og Juan Diego

I 1531, få år etter den spanske erobringen av Mexico, viste jomfru Maria seg flere ganger for en aztekisk mann, Juan Diego Cuauhtlatoatzin. Juan Diego ble kanonisert i 2002 og er den første helgen fra Amerikas urfolk. Isabelle Hillestad forteller historien fra 1531 og til nå. Hun er karitativ koordinator i St. Olav, født i Mexico. Dette er det andre foredraget i serien om helgener fra ulike land.

Maria Fongen: Om familien i vår tid

Foredraget er en fersk rapport fra Bispesynoden i Roma i oktober, om familiens kall og oppgaver i Kirken og verden av i dag slik, med linjer tilbake til den den ekstraordinære Familiesynoden i 2014. Maria Fongen er cand.philol. og familiepastoral rådgiver ved Oslo katolske bispedømme.

Wolfgang Plagge: Musikk - estetikk

Det etter hvert legendariske adventforedraget handler i år om hva musikk er, dens mening, dens verdi og virkning. Musikkestetikk er teorier om musikkens vesen og form for erkjennelse. Wolfgang Plagge er komponist, organist i Mariakirken og professor ved Norges Musikkhøgskole.

Katolsk forum Bergen

«Hva vet vi om Olav den Hellige?»

Ved professor emeritus Sverre Bagge, leder for Senter for middelalderforskning ved Universitetet i Bergen

«Ordet ble skrift: Bibeloversettelse til upløyd mark»

Ved Erik Andvik, førsteamanuensis i språkvitenskap ved Universitetet i Bergen og konsulent for organisasjonen Wycliffe, som oversetter bibelen for uskrevne språk.

Pave Leo XIII's hyrdebrev «Om de nye ting», om rettighetene og pliktene til arbeid og kapital og dens politiske innvirkning frem til i dag

Ved professor i sammenlignende politikk ved Universitetet i Bergen, Frank Aarebrot

Kim Larsen: "Å fare og erfare: Et blick på Wilfrid Stinissens overgivelsestenkning og på hvilken måte denne kommer til uttrykk på vandringen med Gud"

Kim Larsen er teolog og førsteamanuensis på NLA Høgskolen i Bergen. Han har utgitt en rekke artikler om forholdet mellom spiritualitet og teologi. Hans doktorgradsavhandling het "Transformasjon som overgivelse – en analyse av Wilfrid Stinissens karmelittiske spiritualitet."

Anders Aschim: «Ora et Labora: Den katolske kirkes betydning for integrering av arbeidsinnvandrere i norsk arbeids- og samfunnsliv»

Anders Aschim er teolog og bibeloversetter. Han er professor ved Institutt for religion, livssyn og kyrkjefag ved Høgskulen i Volda og leder for forskningsprosjekt om integrering av katolske arbeidsinnvandrere på Sunnmøre.

Alf Tore Hommedal: «Nonneseter – meir enn eit stopp på Bybanen. Liv og liturgi i eit benediktinerinnekløster»

Alf Tore Hommedal er middelalderarkeolog og førsteamanuensis ved Universitetet i Bergen under Universitetsmuseet i Bergen.

Katolsk forum Stavanger

Bønnen i dominikansk spiritualitet

Katolsk forum vil igjennom en serie foredrag i årene 2014-2016 presentere ulike former for bønn og katolsk spiritualitet. I vår rettes søkelyset mot dominikansk spiritualitet. Kveldens foredrag holdes av pater og dominikanermunk Simon Haavar Nilsen fra St. Dominikus kloster i Oslo.

Simon Haavar Nilsen har en allsidig bakgrunn som tømrer, tekniker, landskapsarkitekt, før siste studieperiode i Frankrike og England resulterte i en mastergrad i teologi. Han er fast kommentator i flere aviser og har sin egen blogg: <https://haavarsimon.wordpress.com/>

Det urolige hjerte

Augustin og Utstein Kloster i det 21. århundre. Deltakere: Seniorforsker ved Universitetet i Agder H. Olsen, novisemester ved Katharinahjemmet, dominikanerinne Anne Bente Hadland, professor ved Misjonshøgskolen Torstein Jørgensen, kvartetten Tilia Cordata, daglig leder ved Utstein kloster Jørg Eirik Waula.

Kroppens teologi

Innføring i Johannes Paul IIs kroppsteologi ved kateket og diakonstudent i Oslo katolske bispedømme Erik Andvik. Johannes Paul II var banebrytende i å vise kroppens og seksualitetens betydning i Guds frelsesplan. Hans teologi om menneskekroppen fremhever mennesket som enestående og fritt handlende person, og den kan bidra til å gi vår tid en fornyet forståelse av kropp og seksualitet. Erik Andvik vil gi oss en innføring i Johannes Paul IIs kroppsteologi. Andvik har vært engasjert i konfirmantkatekese i St. Paul menighet, og er nylig tatt opp i Oslo katolske bispedømmes diakonprogram. Han arbeider som førsteamanuensis i lingvistikk ved Universitet i Bergen, og som oversettelses- lingvistikkonsulent i Wycliffe Bible Translators.

«Dogmatiske studier i Roma – en studie verd»

Ved pater Sigurd Markussen, sogneprest i St. Svithun Katolske Kirke i Stavanger

Fra sommeren 2012 til sommeren 2014 hadde p. Sigurd Markussen studiepermisjon i Roma. Han studerte til og tok en lisensiatgrad i dogmatisk teologi samtidig som han var viserektor på Campo Santo Teutonico, det pavelige tyske prestekollegiet i Vatikanet. Foredraget omfatter både det faglige utbyttet av studiet samt et innblikk i hvordan tiden som student og prest kan nytes i Italia generelt og i Vatikanet spesielt.

«Bønnen i cisterciensisk spiritualitet»

Ved broder Bruno Payre-Ficout og broder Arnaud Rooses fra Munkeby Mariakloster utenfor Levanger
Katolsk forum vil igjennom en serie foredrag i årene 2014-2016 presentere ulike former for bønn og katolsk spiritualitet. I høst rettes søkelyset mot cisterciensernes spiritualitet.

Munkeby kloster er ett av fire cistercienserklostre som ble grunnlagt i Norge i middelalderen (Tautra, Lyse, Hovedøya og Munkeby). Munkeby ble nedlagt allerede på 1200-tallet, men i 2009 ble det etablert et nytt kloster nær ruinene av middelalderklosteret. Nye Munkeby Mariakloster er det franske moderklosteret Abbaye de Cîteauxs første nyetablering siden 1400-tallet. Hjemmeside: <http://www.munkeby.net/>

Katolsk forum Trondheim

Siv. Ing. Bjørn Are Davidsen: Den lyse middelalder

Davidsen er fast skribent i St. Olav katolsk kirkeblad. Han vil i foredraget sitt tilbakevise myten om at middelalderen var en mørk og tilbakestående tid.

Filosof Solveig Bøe: Edit Stein – Teresa Benedicta av korset – filosof, nonne og martyr

Broder Haavar Simon: Dominikansk spiritualitet

Kirkeakademiet i Asker

Vårens tema: ARVEOPPGJØRET

Møtene i 2014 var preget av grunnlovsjubileet. Vi satte søkelys på forskjellige sider ved vårt demokrati. Ett av de temaene vi berørte, var kulturarven – det sett av verdier og de ressurser en generasjon velger å gi videre til neste generasjon. I vår vil vi se nærmere nettopp på hva vi som er voksne og ansvarlige i første halvdel av det 21. århundret, vil gi videre til våre barn og barnebarn. Vi stiller det krevende spørsmålet: Står vi overfor et arveoppgjør som vi har grunn til å være stolte av, eller frykter vi at den arven vi overlater til våre etterkommere, ikke er så verdifull som den burde være? Vårens tema er altså: ARVEOPPGJØRET.

Vi inviterer alle som mener at dette er viktige spørsmål, til å være med på å utforske tre aspekter ved den arven vi er ansvarlige for å gjøre i stand for neste generasjon.

Kunnskap om sosial ulikhet utfordrer diakonien

Foredrag og dialog ved førsteamanuensis Lars Laird Iversen og veileder – Batteriet, Kirkens Bymisjon Kristin Walstad. På januarmøtet er det ulikhetene i samfunnet som er tema. Forfatter og førsteamanuensis ved Menighetsfakultet, Lars Laird Iversen, vil foredra om sosial ulikhet. Sammen med Kristin Walstad fra Kirkens Bymisjon vil han reflektere over gapet mellom den tradisjonelle diakoniforståelsen og ny kunnskap om hvem som er «de vanskeligstilte» i vårt samfunn i dag.

Professor Arne Johan Vetlesen: En jord å gi videre

I mars kommer filosofen Arne Johan Vetlesen for å snakke om i hvilken stand vi overlater jorden til neste generasjon. Vetlesen, som er professor i filosofi ved Universitetet i Oslo, vil gå særlig inn på filosofiske og moralske sider ved klimautfordringen og behovet for at vi reagerer raskt på den innsikt vitenskapen gir oss.

Teatersjef Tom Remlov: OK – la oss snakke om kulturarv. Og om dannelse, ikke minst!

Aprilmøtet vil ha dannelse som tema. Påtroppende teatersjef i Riksteatret, Tom Remlov, vil reflektere over hvordan vår generasjon forbereder kommende slekter til å bli selvstendig tenkende, skapende og reflekterte mennesker. Hvilket ansvar har f. eks. skolen, kirken, kulturinstitusjonene, politikerne, og den enkelte av oss for denne siden av arveoppgjøret – det som med et litt høytidelig begrep kalles dannelse?

Høstens tema: DEN ANDRES ANSIKT

Høstens tema – Den andres ansikt – er inspirert av den franske filosofen Emmanuel Lévinas som hevder at vi ikke kan forstå et annet menneske ved å søke i oss selv, bare ved å møte den andre som et ansikt. I dagens norske samfunn – også i Asker – møter vi stadig mennesker vi kan ha vanskelig for å forstå fordi deres kulturelle, sosiale eller religiøse bakgrunn skiller seg fra det vi er fortrolige med.

Men i et demokratisk samfunn, bygget på likeverd, er forståelse for den andre en grunnleggende forutsetning.

Vi har invitert tre foredragsholdere som hver på sitt område har arbeidet – og fortsatt arbeider – med å forstå andre, nettopp ved å møte dem ansikt til ansikt.

Prest Anne Berit Evang: Dialog er svaret på alt

Anne Berit Evang er prest i Grorud menighet og leder menighetens arbeid med religionsdialog. Hun spør: hvordan forholder vi oss som kirke til det religiøse mangfoldet i vår lokale kontekst? Ser vi hverandre? Kjenner vi hverandre? Hun mener at for kirken – enkeltpersoner og menigheter – er kontakt med og respekt for mangfoldet en del av evangeliets budskap. «Dialog er ikke bare svaret på alt – lokalt dialogengasjement er viktig fordi det er her vi bor, og det er her vi bor sammen».

Rådgiver ved Antirasistisk Senter, Shoaib Sultan: Egne idealer og andres realiteter

Shoaib Sultan har i en årrekke vært en tydelig stemme i norsk integreringsdebatt og har hatt en rekke verv knyttet til arbeidet med å integrere muslimer i det norske samfunnet. Med et minoritetsperspektiv vil han drøfte forholdet mellom minoritet og majoritet ofte preges av forenklinger og generaliseringer, og hvordan rasistiske utsagn kan føre til ekstreme handlinger.

Ambassadør Knut Vollebæk: Taterne – finnes de fortsatt?

Knut Vollebæk har en lang og omfattende karriere som diplomat og politiker. I juni i år overleverte han til regjeringen en stor utredning om romanifolket/taterne i Norge. Han uttaler: «I hundre år hadde kirken og staten som felles oppgave å fjerne kulturen til en hel folkegruppe. Taterne/romanifolket ble utsatt for en hardhendt assimileringpolitikk. Ca. 1500 barn, eller en tredjedel av alle barn født i tater-/romanifamilier i løpet av 1900-tallet, ble tatt fra foreldrene for å hindre at reisende-kulturen skulle fortsette. I dag har gruppen status som nasjonal minoritet. Men det tar tid å lege sårene.»

Kino i Asker kirke: «Open Bethlehem – a Big Film About a Small Town» (2014)

Filmen gir et enestående bilde av en småby som har preget menneskenes fantasier i 2000 år. Den er produsert av den palestinske filmregissøren og tv-produsenten Leila Sansour, som tilhører en av Betlehems eldste kristne arabiske familier. Etter at hennes far, Anton, etablerte Universitet i Betlehem i 1973, holdt ikke tenårings Leila ut livet i den provinsielle og okkuperte småbyen – og dro ut. Tre tiår senere vendte hun hjem for å filme den.

Kirkeakademiet i Steinkjer

Møte med det ukjente?

«Okkultisme» brukes særlig om «kunnskap om det overnaturlige», i motsetning til «kunnskap om det målbare». Hvorfor er mange så opptatt av det «overnaturlige»? Finnes det en sannhet i paranormale fenomener som f.eks.: Telepati, klarsyn, framsyn, spøkelser, gjengangere, reinkarnasjon – hva sier forskningen om disse fenomenene?

«Ingen er bare det du ser» – om samfunnets «vinnere» og «tapere». Kunne det vært meg?

Siv Limstrand er ansatt som gateprest og er fagansvarlig for Vår Frue – åpen kirke. Hun er teolog, og har lang fartstid i Kirkens Bymisjon. Først med styrearbeid, senere som leder for «Å leve med HIV.» Mange kjenner også Siv som skribent i Adresseavisen.

Kirkeakademiets jubileumsarrangement i «Steinkjer kirke 50 år»: «Kirke og samfunn på 60-tallet»

Ole Herman Kirknes kåserer over kirken i Norge på 60 tallet Og vi får et situasjonsbilde av steinkjersamfunnet på 60-tallet gjennom gamle revyviser ved Magnhild Hagen Gaundal, Kirsten Knedal Andersen og Kjell Roar Skar

Kragerø kirkeakademi

Kragerø kirke 1869-1870

v/ tidl. fylkeskonservator Ulf Hamran

Folkemordet i Armenia og kragerøkvinnen Bodil Biørns arbeide for armenerne

v/ historiker Bård Larsen og ordfører i Kragerø Kåre Preben Hegland

Religion og litteraturen

v/ teolog Kjell Wedøe

Kristiansund Kirke Kunst Kulturakademi

Kristiansund Kirke Kunst Kulturfestival 2015:

Urfremføring: Stabat Mater av Per Arne Glorvigen, Chichester Psalms av Leonard Bernstein

Årets bestillingsverk: Stabat Mater for sopran, bandoneon, kor, strykere og perkusjon.

Solister: Ingeborg Dalheim, sopran, Per Arne Glorvigen, bandoneon, Eirik Raude, perkusjon.

Ønskereprise: Leonard Bernstein Chichester Psalms for kor, orkester og guttesopran Aksel Johannes Skramstad Rykkvin.

Kristiansund kammerkor, Festivalorkester

Dirigent: Peder A. Rensvik

Horisonter: Eirik Raude – perkusjon, Arve Henriksen - trompet

Den fantastiske slagverkeren Eirik Raude møter impromusikkens ukronede konge, jazztrompeteren Arve Henriksen (Supersilent). Et unikt samarbeid som vi kan presentere på Nordmøre. Sammen med lydkunstneren Asle Karstad skaper de nye unike klanger og stemninger.

Legendarisk: Sven Nyhus - fiolin, Jon Faukstad - akkordeon

Sven Nyhus er en «levende legende» i norsk musikkliv. Han har samlet folkemusikk, spilt i Oslo-Filharmonien og vært professor i folkemusikk på Musikkhøgskolen.

Sven har med seg Jon Faukstad, en storkar på akkordeon. Jon har et langt musikerliv i ryggen. Han har vært professor ved Musikkhøgskolen og en foregangsmann i kunsten å tolke vår tradisjonsmusikk på trekkspill.

Tradisjon: Herborg Kråkevik, Festivalkvartetten

Lossiusgården, byens tradisjonsrike patrisiergård, skaper rammen for en kulturhistorisk atmosfære. Herborg Kråkevik og Festivalkvartetten sørger for en utsøkt meny.

Opera i kirken

Solister: Ann Helen Moen, Henrik Engelsviken, Trond Halstein Moe, dirigent: Michael Pavelich
Operaens Sinfonietta, Kristiansund operakor

Kirkescenene har spilt en viktig rolle i mange operaer. I denne forestillingen får vi møte den fineste musikken derfra. Vi får høre utdrag fra Tosca, Cavalleria Rusticana, Tannhäuser og Faust og med flotte solister, kor og orkester lover vi en stemningsfull opplevelse.

Waldemar4: Trygve Waldemar Fiske - bass, Håvard Wiik - piano, Per Oddvar Johansen - trommer, Atle Nymo - saksofon

Trygve Waldemar Fiske fra Frei har nå satt sammen sin drømmekvartett. Håvard Wiik, også fra Frei, har mottatt utallige priser og nominasjoner. Sammen med Per Oddvar Johansen og Atle Nymo lager de en spesiell stemning på hjemmebane. Frei kirke danner rammen for en spennende konsert.

Barokkens mesterverker i ny drakt: Årstidene av Vivaldi, Goldbergvariasjonene av Bach

Festivalens kammerorkester, Terje Tønnesen, leder/solist, Bugge Wesseltuft, klaver.

En av de store suksesser i Oslo konserthus den siste sesongen. En helt ny opplevelse av klassisk musikk med slagverk og elektroniske effekter.

Bach i høymessen – Festivalgudstjeneste

Kristiansund kammerkor, Barokkensemble, Benedicte Ranheim, sopran, Mathias Gillebo, tenor, Erik Rosenius, bass, Johan Martin Røsand, orgel, Margaret Rensvik, orgel, Peder A. Rensvik, dirigent, Lars Ove Skaret, sogneprest

Min egen planet - Festivalkunstner Tor Rafael Raael

Åpning søndag 13. september i Kristiansund kunstforening med Tor Rafael Raael og Per Heimly til stede. Festivalkvartetten deltar

Andre utstillinger: Club 76, Galleri Dobag: Alexander Stub

Barnehageforestillinger

«Orgelluffen», Sverre Aal, sanger/skuespiller, Rune Tylden, orgel, Marit Grytnes Dullaert, regi.

«Arthur og den forsvunne sangen», Mai-Britt Wagnild, idé, manus og forteller, Marthe Belsvik Stavrum, komponist og musiker

Skoleforestillinger

«Sanger fra en Ferdsriver», Billuca ensemble

«Festivalkomponisten og festivalkvartetten», Per Arne Glorvigen, bandoneon, Alex Robson, fiolin, Bård Monsen, fiolin, Anders Rensvik, bratsj, Ole Eirik Ree, cello

Institusjonskonserter

«Samspill», Sven Nyhus, fiolin, Jan Faukstad, akkordeon.

Lillesand kirkeakademi

Hilde Eskild: «Sannere enn sannhet – fortellinger i religionen om det å være menneske»

Musikalsk innslag: Storegabet.

Wolfgang Plagge: «Liturgisk symbolikk som den musikalske rammen i gudstjenesten»

Samarbeid med Akademi for kirke og kultur i Aust-Agder.

Sylfest Lomheim: «Om det heilage»

Musikalsk innslag: Turid Westermoen, Astrid Schmidt og Sveinung Larsen.

Tine Sundtoft: «Klimautfordringen – er tiltakene tilstrekkelige?»

Musikalsk innslag: Tor Flaa

Svein Tindberg: «Med skråblikk på hellig tekst»

Skuespiller Svein Tindberg forteller om sitt arbeid og møte med de tre store verdensreligionene som utgår fra Abraham – jødedom, islam og kristendom. Samarbeid med Domkirkens teologicalfé

Tom Martin Berntsen: «Dietrich Bonhoeffer – en røst i og for vår tid»

Musikalsk innslag: Magne Haugen

Lofoten kirkeakademi

Livsmot i mørket

v/ Jostein Landmark

Lunskonsert

v/ Julie B. Steinvik og Terje Brun

Bibelfortellinger uten juks

v/ generalsekretær i Kirkeakademiene Kristin Gunleiksrud Raaum

Sølvi Ytterstad og Marte Valle i ord og toner

Fra Lofothav til katedral. Om skreiens betydning for Nidarosdomen

v/ Gunnar Danbolt

Julekonsert i Lofotkatedralen

Lørenskog kirkeakademi

Hans Johan Sagrusten: «Det store puslespillet»

Jakten på de tidligste manuskripter i Bibelen.

Margareth Olin: «Ømhet for menneskeverdet»

Jan Opsal: «Hva er Islams sanne ansikt?»

Francesco Buccino (m.fl): Barokkaften

Moss kirkeakademi

Henrik Syse «Noe å tro på: En filosofis tanker om tro i vår tid»

Henrik Syse er opptatt av hva det vil si å være menneske og få bedre kunnskap om religiøse spørsmål som preger samfunnet. Mange er på søken etter noe å tro på, og i dagens samfunn kan vi velge og

vrake mellom kristendom, buddhisme og engler. Andre mener at det ikke er plass til religiøs tro i vår tid. I dette motsetningsfylte landskapet vil Syse rydde og sortere, og tar leseren med på en åpen samtale om tro. Syse mener selv at religiøs tro gir mening og fyller et viktig rom i vårt moderne samfunn. Troen gir forankring i en tid med sterke vinder og rask omskiftning. Et bevisst forhold til egen trostradisjon åpner også for en forståelse for andre.

Jan-Olav Henriksen «Uventet og ubedt: Paranormale erfaringer i møte med tradisjonell tro»

De finnes midt iblant oss, mennesker med erfaringer man kan kalle ikke-hverdagslige eller ekstraordinære: Helbredelse uten hjelp av legevitenskap, erfaringer av dødes nærvær, uro i hus, visjoner av engler. Dette finnes i Norge i dag, i det moderne, sekulariserte og opplyste samfunnet vi lever i. Det skjer med alle typer mennesker, det skjer med mennesker med ulik tilnærming til kristen tro, og det krever at vi tenker nytt om forholdet mellom tradisjonell religion og slike erfaringer.

Kristin Gunleiksrud Raaum: Bibelen uten juks

I Bibelen finnes skumle, morsomme, sterke, fine og vonde fortellinger. Når disse fortellingene blir gjenfortalt, er de ofte temmet og pyntet på. De fremstår for ofte uten brodd og kraft. Vi forteller de vi liker, de som passer inn, de snille fortellingene, de vi kan forklare og forstå. Og de vi ikke liker, de flikker vi på og omdanner slik at de skal passe inn. Kristin Gunleiksrud Raaum forteller historiene slik de faktisk er.

Debatt om radikalisering

Våre debattdelegerte er: Filmregissør Ulrik Imtiaz Rolfsen, statsviter Rania Maktabi, ordfører Tage Pettersen. Fylkesmann Anna Enger leder debatten. Etter debatten vises Rolfsens siste film «Haram» på Moss kino. Som forfilm vises Basel Kherallahs kortfilm «Toleranse».

Møtestedet på Hadeland

Debattmøte om tro og tvil

Gran bibliotek i samarbeid med Human-Etisk Forbund Hadeland og Møtestedet på Hadeland arrangerte et møte på biblioteket med emnene Eksisterer Gud? Hvordan kan vi skape et samfunn som er åpent for alle religioner og livssyn. Innledere: Gunn Hild Lem og Bjørn Are Davidsen. I panelet: Anne Berit Kristensen fra Human-Etisk, Helge Haukeli fra Møtestedet og Yousef Assidiq fra Minotenk.

Notto R. Thelle: Kristen tro i møte med Østen

«Han satte mine føtter på fjell» - et program om fjellets betydning for tro, identitet og livsutfoldelse

Vandringsleder: Margunn Tunheim, sang: Anne Beate Solstad Eide

«Jeg stiger til din krybbe frem» - en meditativ vandring inn mot julens mysterium

Foredrag v/ Mona Skard Heier: «Juleevangeliet – uttrykt ved utvalgte malerier fra kunstens gullalder»
Utstilling av Babill Stray-Pedersens julekrybber fra mange land.

Orientering: «Julekrybbene er et budskap om glede»

Babill Stray-Pedersen er en internasjonalt kjent fødselslege som har reist verden over og bidratt til helse for mor & barn i fattige land. Hun har alltid vært opptatt av samspillet mellom mor og barn og gleden når et barn er født. Hun er ridder av St. Olav.

Mona Skard Heier er nevrolog av yrke, men kunstkjenner av legning. Hun har alltid vært interessert i kunst og filosofi og samlet fra hun var jentunge på bilder av kjente malere. Hun maler også selv og

studerer for tiden kunsthistorie. Faglig er hun Norges fremste forsker på narkolepsi og har for sitt arbeid med narkolepsi blant barn fått Kongens fortjenestemedalje.

Nordre Aker kirkeakademi

Kunstseminar med prof. Gunnar Danbolt: Ny norsk kirkekunst – Håkon Bleken og Håkon Gullvåg

Både Håkon Bleken og Håkon Gullvåg har de siste årene laget kunst til flere kirker. Hvordan forholder denne samtidskunsten seg til tradisjonell kirkekunst? Skaper den uro og friksjon i kirkerommet eller er formspråket velkjent?

Kirkens verdensvide rolle - møte med gen. sekr. i Kirkenes Verdensråd, Olav Fykse Tveit

Olav Fykse Tveit leder verdens største økumeniske organisasjon av kristne kirker. Tema for hans foredrag er ikke endelig bestemt, men fra sitt ståsted har han kjennskap til de utfordringer som kirker verden over møter for tiden. Hvilken rolle kan kirkene spille som en trosbevegelse og en fredsbevegelse?

Aktiv dødshjelp?

Bør vi legalisere aktiv dødshjelp? Spørsmålet er blitt aktualisert de siste månedene, gjennom historier med mennesker som av ulike grunner ønsker å avslutte livet. Vi tar debatten, sammen med blant annet Svein Aarseth, som nå er leder for Legeforeningens etiske råd.

MUSIKK OG MALERI

De ansvarlige:

Ansvar for disse kveldene har Gunnar Grøndahl og Geir Hegerstrøm. Dessuten skal Borghild Maria Rødland lese tekster som er knyttet til billedkunstnerne, komponistene eller deres samtid. Musikken blir framført både fra CD, DVD og live. Arrangementet er et samarbeid mellom Nordre Aker kirkeakademi, Nordberg og Grefsen menigheter.

Eventyrlig kunst

En rekke av våre billedkunstnere har laget illustrasjoner til norske folkeeventyr. Vi vil særlig se på de viktigste og de vi mener lyktes best – Erik Werenskiold og Theodor Kittelsen. Folkeeventyrene og sagnene kom også til uttrykk i komponistenes musikk og sanger fra denne tiden. To komponister som særlig fikk betydning for den norske identiteten, var Halvdan Kierulf og Edvard Grieg. Kierulf med sine mange romanser bl.a. om Nøkken og Grieg med sine mange klaverstykker bl.a. Trolltog og orkestermusikken til Peer Gynt.

Tusen tråder

Tekstiler kan også være kunst, og denne kvelden skal det handle om norsk billedvev. Vi skal særlig se på billedteppene til to banebrytende billedvevere, Frida Hansen og Hannah Ryggen. Hva lagde de, og hva ville de med teppene sine?

Gustav Mahler vever musikalske tråder sammen til store symfonier. På mange måter er Mahlers komposisjonsteknikk å sammenlikne med billedveverens, små tråder av musikalske temaer som bygger opp til den største musikken man kan tenke seg.

Finske farger

Tiden rundt 1900 er en gullalder i finsk malerkunst. Malere søker i finsk natur, myter og folkelige tradisjoner etter noe som kan gi nasjonal identitet. Vi skal se på bilder både av Axel Gallén, Pekka Halonen, Hugo Simberg, Albert Edelfelt og Helene Schjerfbeck.

Finlands store komponist Jean Sibelius feirer 150-års-jubileum i år. Han startet som en komponist med rotfestet nasjonalfølelse som i Karelia-suiten og Finlandia, men vokste til internasjonal

berømmelse med sine sju symfonier og verket Tapiola som kronen på verket. Men så ble det plutselig tyst. I 30 år skrev han ikke musikk i det hele tatt. Hva var det som skjedde?

I tillegg til kulturkveldene med Musikk og Maleri i kirkestua på Nordberg, arrangerer Nordre Aker kirkeakademi to kvelder med aktuelle tema:

Hva slags håp har religiøse ledere for Israel og Palestina?

Prost Trond Bakkevig er leder og tilrettelegger arbeidet i et råd av de ledende religiøse institusjoner i Israel og Palestina. Jødiske, muslimske og kristne ledere i Israel og Palestina deltar.

Konflikten mellom Palestina og Israel handler om geografi, økonomi, politikk – og om religion. Hva slags rolle spiller de religiøse motsetningene, og hvilke håp har de for framtida? Hva har det betydning at Palestina nå er blitt anerkjent som stat av et stort flertall av verdens nasjoner?

På møtet vil også Helge Kjøllesdal fortelle om sine opplevelser da han var observatør og ledsager i Palestina i fjor høst. Møtet arrangeres i forbindelse med Kirkeuka for fred i Palestina og Israel.

Fra ord til handling

Professor Svein Olaf Thorbjørnsen ved Menighetsfakultetet arbeider med sosiale etiske spørsmål. Han kommer for å snakke om et brennaktuelt etisk dilemma: Vi snakker ofte om store politiske og emosjonelle etiske utfordringer, men handlingene for å løse dem uteblir svært ofte.

Stikkord: Tiggere på gaten. Flyktninger fra krigen i Syria og andre konfliktområder søker trygghet i Norge. Klimautfordringen som truer. Barn som lider i norske familier der alkoholbruken ikke er under kontroll.

Hva skal til for å skape bedre samsvar mellom ord og handling hos alle som ser at noe må gjøres? Hvordan utfordrer den kristne tro til å bygge bro mellom sinnelagsetikk og konsekvensetikk?

Ringerike kirkeakademi

Bjørn Gunnar Saltnes: Øyenvitne på Vestbredden

Bjørn Gunnar Saltnes er nylig hjemkommet fra sin tjeneste under Kirkenes Verdensråds Ledsagerprogram på Vestbredden. Han hadde blant annet som oppgaver: Samarbeide med israelsk fredsbevegelse, tilby 'beskyttende nærvær' i situasjoner med mye friksjon mellom sivilbefolkning og israelske militære eller bosettere, observere og rapportere brudd på folkeretten. Ringerike Kirkeakademi ønsker velkommen til spennende foredrag med en oppdatert Saltnes

Kristin Gunleiksrud Raaum: Bibelfortellinger uten juks

I Bibelen finnes de mest spennende, skumle, morsomme, sterke, fine og vonde fortellinger. Bibelen spenner opp et univers så dyptpløyende, så mangfoldig, så menneskelig, så guddommelig, at samme hva man tror eller ikke tror er det umulig å ikke bli revet med og drevet inn. Bibelens fortellinger har til dels fått en noe ublid skjebne. Når disse fortellingene blir gjenfortalt, er de ofte blitt temmet og lakkskodd. Ikke minst overfor barn og unge. Fortellingene fremstår uten brodd og kraft, og helt uten fråde om bisselet. Vi er så vant til å nøye oss med de fortellingene vi liker, de som passer inn, de snille fortellingene, de vi kan forklare og forstå. Og det vi ikke liker, det flikker vi på og omdanner. Slik er det blitt til at alle tror at Kain og Abel handler om at Kain var slem og Abel var snill. Men slik er det ikke. Tvert imot, det er mye mer spennende.

Gunnar Danbolt: En kunstreise i moderne kirkekunst

Gunnar Danbolt er professor i europeisk kunsthistorie ved Universitetet i Bergen. Han har skrevet en rekke bøker og artikler om maleri og skulptur fra antikken, middelalderen og renessansen, og om moderne kunst, kunstteori, kunsthåndverk og barnekultur. Han bruker foredraget til å tale om noen

meningsfulle eksempler på moderne kirkekunst. Det gjelder særlig to kirkeutsmykninger, nemlig Håkon Gulvågs utsmykning av Ellingsøy kirke og Håkon Blekens glassmalerier i Spjelkavik kirke. Begge sier noe essensielt om hva en meningsfull kirkeutsmykning kan være i dag.

Sted: Ringerike bibliotek

Ole Jakob Løland: Trender innenfor global kristendom

Ole Jakob Løland (f. 1981). Prest i Den norske kirke fra 2006. Universitetsstipendiat ved Det teologiske fakultet fra 2011. Utdannet teolog fra Universitetet i Oslo, med delstudier i Bolivia, Brasil, Costa Rica og El Salvador. Har skrevet en biografi og flere artikler om religion og kristendom i Latin-Amerika. 2015 har blitt et historisk år for latinamerikansk kristendom. Latin-Amerikas første pave saligkåret erkebiskopen fra El Salvador, Oscar Romero – det kanskje fremste symbolet på frigjøringssteologien. Samtidig har pinsevekkelsen eksplodert både innenfor og utenfor Den katolske kirke. Av de nyere trender finner vi katolske prester på hitlistene, demonutdrivelser og barnehelbredere i pinsekirker.

Ringsaker kirkeakademi

Menneskeverdet er et begrep som utelukkende er knyttet til menneskets unike posisjon og stilling blant alle levende vesener. Det sier noe om menneskelivets ukrenkelighet og forstås som en iboende verdi hos alle mennesker, uansett kjønn, rase, religion, seksualitet eller posisjon i samfunnet. Det er nedfelt i FNs Menneskerettighetserklæring av 1948 og ligger til grunn for den norske grunnloven.

Einar Øverenget: Menneskeverdet – det ukrenkelige og uerstattelige

Filosofen Einar Øverenget, opprinnelig fra Elverum, har arbeidet med spørsmål knyttet til etikk, verdier, kulturutvikling og anti-korrupsjon i en rekke norske og internasjonale selskaper. Han er rektor ved Activa Humanistisk Akademi som han var med og startet i 2000. Han har i flere år vært opptatt av å gjøre filosofien tilgjengelig for folk, og er bl.a. kjent som NRK, Nitimens hus-filosof.

«Israel, Palestina og kirken»

En arrangementskomité i Hamar arrangerer møtet med bakgrunn i Kairos-dokumentet «Et sannhetens øyeblikk» lutheranere, romersk-katolske, gresk-ortodokse, gresk-katolske og anglikanske – i Betlehem i 2009.

Biskop Solveig Fiske åpner møtet, og det ledes av Tor Inge Martinsen. Innledere er: Berit Hagen Agøy, gen.sekr. i Mellomkirkelig råd, Karl Johan Halleråker, tidl. gen.sekr. i Indremisjonsforbundet og sentralstyremedlem i Krf., Anne Sender, tidl. forstander av Det mosaiske trossamfunn i Oslo og Øyvind Sagedal, sokneprest i Øyer og leder av Palestinakomiteén i Oppland.

Ringsaker kirkeakademi støtter møtet økonomisk.

Siri Sunde: «Kjærlighet i motvind» – Siri Sunde-saken sett innenfra

Siri Sunde inngikk partnerskap med Eleanor Brenna 28. juni 1997 mens hun var i aktiv prestetjeneste i Nordre Land. 1. febr. 1999 bestemte biskop Rosemarie Köhn at hun likevel kunne fortsette som prest i Nordre Land etter 1½ års permisjon. Biskopen beklaget løftebruddet, men la ikke avgjørende vekt på dette i sin vurdering av saken. Hun erkjente snarere at det var et utilbørlig press å stille krav om et slikt løfte, og mente at den aller viktigste begrunnelse for hennes avgjørelse «ligger i Jesu kjærlighet og hans inkluderende holdning til alle mennesker». Biskop Schjelderups ord i debatten om kvinners prestetjeneste på 1950-tallet kan også brukes her: «kirkelig orden og tradisjon må ikke stå i veien for det som med livets rett bryter seg på». I dag er Siri Sunde gift med Eleanor Brenna og utøver sin prestegjerning i Brøttum menighet. I en bok for Hamar bispedømmes 150-årsjubileum,

utkommet høsten 2014, forteller Siri Sunde sin historie om hvordan det var å stå i valget mellom kirken og kjærligheten, og hvordan det opplevdes å være tro mot sannheten i kjærlighet.

Inger Johanne Reiestad Hansen: Mitt møte med krenkede barn og kvinner

I sitt arbeid som bistandsadvokat har Inger Johanne Reiestad Hansen møtt mange barn og kvinner som har opplevd traumatiske ting i livet – fysiske og psykiske overgrep, trusler og mishandling. Den såkalte Alvdal-saken og ungdom som overlevde Utøya-massakren er et par eksempler. Slike opplevelser kan forårsake skader hos den enkelte som kan vare livet ut. Profesjonalitet i slike saker handler om å vise empati og innlevelse uten å bli overmannet av alt det vonde. Hvordan arbeider en bistandsadvokat med mennesker som er alvorlig krenket og skadet? Hvilke prosesser må de igjennom og hvor lang tid kreves for å komme bedre ut på den andre siden? Arbeid med mishandlede og skadede mennesker setter også spor i eget sinn. Hvordan bearbeide egne inntrykk og mestre eget liv med så mye tungt å bære på? Hvordan kan innsikten en får om krenkelser og overgrep brukes på en positiv måte i lokalsamfunnet vårt, der vi bor?

Inger Johanne Reiestad Hansen er advokat og partner i advokatfirmaet Campbell & Co As. Hun har dessuten mange års praksis fra politiet der hun også arbeidet med denne type saker.

Professor Gunnar Heiene og spesialrådgiver Lars Ødegård: Hvem skal ut? Om Bioteknologirådets etiske utfordringer knyttet til fosterdiagnostikk

Forskning på bioteknologiske nyvinninger gjør at vi i dag kan spore opp arvelige egenskaper hos fostre ved hjelp av en blodprøve fra mor, en langt enklere og mer treffsikker test enn dagens fosterdiagnostikk. Dermed står vi i den etisk og moralsk utfordrende situasjon at vi har mulighet til å bestemme hvem som skal få leve opp, eventuelt ikke leve opp. Hvor store avvik fra det såkalte normale skal vi i framtida kunne tåle? Vil vi få danske tilstander der fostre med ett kromosom for mye (Downs syndrom), nærmest blir ikke-eksisterende fordi de er abortert bort? Hva vil ligge i lovens begrep "alvorlig sykdom"? Hvilke andre "små" eller "store" avvik vil vi tåle i vårt mangfoldssamfunn? Spørsmålet blir nærmest et paradoks til alt som ellers gjøres for økt overlevelse og forbedrede leveutsikter for størstedelen av befolkningen.

Gunnar Heiene, professor i etikk ved Menighetsfakultetet, medlem i Bioteknologirådet. Lars Ødegård, tidligere leder for Bioteknologinemnda (nå: Bioteknologirådet), er spesialrådgiver i Norges Handikapforbund. Begge har arbeidet med etiske utfordringer knyttet til de mange og krevende temaer som Bioteknologirådet står oppe i.

Møtet skjer i samarbeid med Norges Handikapforbund - Innlandet.

Nils Kristian Lie: "Glimt fra Ronald Fangens liv og forfatterskap"

Tidligere domprost i Hamar Nils Kristian Lie har lenge interessert seg for Ronald Fangen og holdt foredrag om ham i ulike fora. Som pensjonist har han tjenestegjort ved "Den norske kirke i utlandet" både på Mallorca, i London (to perioder) og på Tenerife.

Ronald Fangen (1895-1946) var en av vårt lands mest kjente forfattere i mellomkrigstiden. Hans forfatterskap spenner vidt og lodder dypt. Han var leder av Den norske forfatterforening i fem år fra 1928-1933. Tidlig på trettitallet advarte han mot nazismen og 9. november i 1940 ble han som den første norske forfatter arrestert og satt i fengsel i Møllergaten 19.

Hans tilknytning til Ringsaker er sterk. Han og hans familie flyttet til "Duusgård" i 1937 og bodde der til han døde i en flyulykke 22. mai 1946. Han ble dypt savnet både i kirke- og kulturliv. Biskop Eivind Berggravs overskrift i minneordene gir klart uttrykk for dette: "En kulturens og en kirkens sønn."

"Presten og ateisten" v/ Stian K. Aarebrot og Didrik Söderlind

Dette er tittelen på ei bok som kom ut i vår, der presten Aarebrot og ateisten Söderlind gjennom brevveksling og samtaler blir bedre kjent med hverandre og hva de tror på. De går til skriftemål, Didrik må lære seg å be, mens Stian må faste fra all bønn. Boka forteller om en prest som har hatet Gud, og en ateist som egentlig synes det kunne vært litt ålreit å tro.

Dette blir ingen debatt, men en samtale i ingenmannsland mellom skyttergravene som preger ordskiftet om religion. Det er en åpenhjerig dialog om tro og tvil, savn og håp.

"De ni lesninger"

Dette er en engelsk tradisjon som er tatt i bruk flere steder i Norge. I Ringsaker kirke skjer det for 14. året på rad. Roger Andreassen og Ringsaker kantori er meget sterke aktører, ni sentrale bibeltekster om Jesus Kristus leses og det tenkes et lys for hver tekst.

Mange har uttalt at dette er den viktigste konserten de får med seg før jul.

Sancta Sunniva kyrkjeakademi

Vårtur/sommartur: I år går turen til Herøy/Fosnavåg og Herøyspelet

Hilde-Gunn Ommedal, som kjem derifrå, vil vere gaid for oss. Vi kjem tilbake med opplysningar om påmelding og kostnader. Det blir ikkje fellestransport, så vi må samordne oss og sitje på med kvarandre.

Årsmøte

Årsmøtet er i år lagt til Nordfjord folkemuseum, og vi møtest kl. 19.00 for vanlege årsmøtesaker. Etter årsmøtet blir det enkel servering og orientering om den særeigne kunstnaren Gunnar Slettebakken som museet for tida viser fram.

Kulturkveld på Visnes Hotell i Stryn

Liv Randi Bjørlykke kåserer: *Humor i kvardagen*. Arne Sølvberg spelar.

Bjørlykke er utdanna lærar. Ho er mykje brukt som kåsør i radio og elles i lyd og lag. Det blir høve til å kjøpe Bjørlykke sine bøker og cd-ar.

Erling Tronvik: Møte med alvorleg sjuke og døyande

Erling Tronvik er pensjonert prest. Han har vore sjukhus- og fengselsprest i Trondheim i mange år. Han kjem med røynsler og tankar rundt eit viktig diakonalt tema. Det blir høve til spørsmål og samtale.

Den heilage familie

Sokneprest Dag Audun Rasmussen fortel om den koptiske kyrkja og deira tradisjon rundt Maria, Josef og Jesus og deira flukt til Egypt. Dette foredraget er ei god innleiing til advent og jul.

Sandefjord kirkeakademi

«Kan religioner leve i fred med hverandre – Eksempel Spania på 900-tallet»

Ved professor, dr. theol. Sverre Dag Mogstad, Menighetsfakultetet.

900-tallet var blomstringstiden for Islam i datidens Spania (Andalucia) med Córdoba som hovedsete for arabisk kultur. Selv om samtiden var full av konflikter, snakker vi om en periode preget av toleranse mellom religionene. Kristne, jøder og muslimer levde harmonisk side om side. Jøden Hasdai ibn Shaprut var vesir (minister) ved kalifens hoff.

Professor ved Menighetsfakultetet, dr. theol. Sverre Dag Mogstad, er ekspert på denne perioden i religionshistorien, og vil gi både en beskrivelse av 900-tallets Spania og trekke noen linjer til n tidens religionskonflikter.

«Film og verdiformidling. Møte mellom lerret og sal – en kinodames ansvar i 25 år»

v/ Ingeborg Moræus Hanssen, tidligere adm. dir. for Oslo Kinematografer.

Ingeborg M. Hanssen fungerte inntil 2006 som administrerende direktør for Oslo Kinematografer. Hun er også kjent som en ivrig samfunnsdebattant, forfatter og kåsør.

«Hvem bestemmer i kirken? – I år er det kirkevalg»

v/ Nils Tore Andersen, tidl. leder i Kirkerådet

Andersen har vært landsungdomssekretær, redaktør, forlagssjef i Luther forlag, generalsekretær i Misjonsalliansen og sist leder for Kirkerådet.

«Ung virkelighet anno 2015 – den sykt lykkelige generasjonen»

v/ psykolog Adelheid Firing Hvambdal

Møtet retter fokus mot barnas og ungdommens virkelighet og levevilkår i dag. På bakgrunn av nyere undersøkelser vil foredragsholderen forsøke å gi en bedre forståelse av hvordan det er å være ung i Norge i dag. Det inviteres til samtale om hva familien, ideelle organisasjoner, kirker og lokalsamfunn kan bidra med for å ta unge menneskers livssituasjon og utfordringer på alvor.

Etter ni år som generalsekretær i KFUK – KFUM begynte Firing Hvambdal i juni 2015 som administrerende direktør i Kirkens Bymisjon. Tidligere har hun jobbet i Sandefjord kommune som pedagogisk-psykologisk rådgiver. Hun har også flere år i spesialisthelsetjenesten for psykisk helsevern.

Film: «Departures»

I samarbeid med MISK under Kirkefestdagene i 2015. Innledning ved Leif Rune Sundli. «Baksnakk» i etterkant. Cellisten Daigo Kobayashi står uten jobb, og flytter sammen med sin kone tilbake til sin hjemby for å se etter arbeid. Han vil starte på nytt med noe annet og svarer på en annonse med overskriften «Departures» i den tro at det dreier seg om et reisebyrå. Til sin store skrekk oppdager han at jobben er for en «kistelegger» som jobber med å klargjøre de avdøde for begravelse og overgangen til det neste liv. Både hans kone og andre avskyr jobben hans. Men Daigo selv blir stolt over arbeidet og begynner å perfektionere kunsten å opptre som portvokter mellom liv og død. Filmen er en nydelig reise inn i Japans hjerte og dessuten et forbløffende vakkert blikk på en hellig del av landets kulturelle arv.

«Fra gudløshet til normløshet?» Ved filosof Tore Frost

Dostojevskij skrev i sin roman «Brødrene Karamasov» at «når Gud er borte, er alt lov». Det er grunn til å spørre: Hvilke fellesverdier kan man forvente i et samfunn som ikke baserer seg på gudfryktighet? Går noe vesentlig tapt når de felles etiske normene ikke lenger er forankret i et kollektivt verdigrunnlag? Videre: Når yringsfriheten ikke ønsker å ta hensyn til at noe er hellig, hva står vi igjen med da?

Spjelkavik kyrkjeakademi

Flyktningar fortel si historie - Flukt frå eige land, møtet med Noreg, møtet med oss.

Tagwa Bashir frå Sudan, Familien Rashad-Hassan frå Syria og Gaza, Imad Ajami frå Syria.

Forteljingar, samtale og spørsmål. Arr. Borgund kyrkjeakademi og Spjelkavik kyrkjeakademi.

Stord kyrkjeakademi

«Den gode samtale – livssyn møter livssyn»

Ein humanetikar og ein kristen klatrar ned frå barrikadane og samtalar og utfordrar kvarandre, i respekt for den andres ståstad. Møtet er eit samarbeid mellom Human-Etisk Forbund i Sunnhordland, Valestrand kulturkyrkje og Stord kyrkjeakademi. Samtaleleiar: Arild Steinsland.

«Lat borna syngja!»

Program med Thore Thomassen og lokale barnekor.

St. Olav kirkeakademi

Professor Sidsel Lied: Kjærlighet og ondskap

Verdier og dialoger i minnematerialet fra Domkirkeplassen i Oslo og Utvika etter 22. juli 2011. Sidsel Lied er professor ved Høgskolen i Hedmark.

Professor Lars Johan Materstvedt: Aktiv dødshjelp

Stadig flere personer og grupper hevder at innføring av aktiv dødshjelp vil være å ta menneskeverdet på alvor. Eier det enkelte menneske sitt eget liv og sin egen død? Lars Johan Materstvedt er professor i filosofi ved NTNU og tidligere forsker i Kreftforeningen.

Forfatter Dag Hoel: Endetid og ekstremisme

Ekstremisme preger nyhetsbildet. Henger ekstremismen sammen med tanker om at vi lever i de siste tider? Kristne sionister ser staten Israel som fullbyrdelsen av bibelske profetier og mener vi nærmer oss verdens undergang. Disse tankene lever langt inn kirkelige kretser i Norge. Dag Hoel er filmprodusent og forfatter og kom i 2014 med boka «Armageddon halleluja!».

Pater Kjell Arild Pollestad: Kirken og tidsånden

Er kirken så opptatt av å være aktuell og tilstede i sin egen tid at den ikke får nok distanse til tidsånden? Eller er det slik at én tidsånd er bedre enn en annen tidsånd? Kjell Arild Pollestad er tidligere prest i den katolske kirke og nå en aktiv foredragsholder og skribent. Møtet arrangeres i samarbeid med Olavsfestdagene.

Kunsthistoriker Daniel Johansen: Håkon Blekens altertavle «Byen»

Den 6 x 10 meter store og 26 tonn tunge alterveggen med tittelen «Byen» er flyttet fra St. Olav katolske kirke til museet på Sverresborg. Daniel Johansen vil, sammen med Håkon Bleken, gi oss innblikk i hva alterveggen har å fortelle.

Professor Jon Smidt: Den poetiske kirken

Bibelen er et stort dikt om verden, om liv og død og alle menneskelige erfaringer, smerte og glede, fornøynelse og oppreisning og alt det vi ikke helt kan fatte. Deler av dette store diktet iscenesettes og nyoppføres i hver gudstjeneste, i ord og handlinger, salmesang og liturgi. Kirken og kunsten er siamesiske tvillinger. Vi lever i et poetisk språk som gjør det mulig å snakke om Gud og å se verden og hverandre på nye måter. Men hvor bevisst er Kirken på sitt poetiske språk? Spørsmålet har relevans både for bibelsyn, møtet med ulike teologier og livssyn, for menighetenes gudstjenesteliv og for den enkeltes opplevelse av hverdagen.

Arkitekt Bjørn Røe: STORE-lille Trondheim

Trondheim kan se tilbake på en hektisk periode med byggeaktivitet, er resultatet slik vi ønsker det, eller er viktige stedstrekk i ferd med å viskes ut? Hva og hvem styrer utviklingen? Har vi glemt målestokken for byen? Verdivalg i perspektiv.

Engler - Presentasjon ved kunstner Ingun Dahlin

Ingun Dahlin presenterer sin kunst. Vi får et innblikk i den kreative prosessen og tankene bak. Er engler glansbilde eller gudsbilde?

Telemark kyrkjeakademi

«Jødeparagrafen: Hva tenkte de?» ved Håkon Harket

Foredrag ved idéhistoriker og forfatter Håkon Harket. Han gav i 2014 ut boken *Paragrafen* om hvorfor Norge i 1814 fikk et forbud mot at jøder skulle ha adgang til riket. Sted: Høgskolen i Telemark – Bø, Hallvard Eikas plass, auditorium 5-115. Møtet arrangeres i samarbeid med Institutt for kultur- og humanistiske fag ved Høgskolen i Telemark.

«Samtale om tro, litteratur og landsbygda» mellom forfatter og musiker Levi Henriksen og Tom Arne Møllerbråten

Arrangeres som et samarbeid mellom Sagavoll og TKA.

Pilegrimsvandring fra Sauherad til Bø

Det blir et omfattende program denne dagen, som er 2. pinsedag. Vandringen er et samarbeid mellom en rekke menigheter, kommuner, institusjoner og organisasjoner.

Kyrrmess i Nes kirke: «Messe for folket? Gudstjenesteliv i middelalderen» ved Jan Schumacher

Foredragsholderen er førsteamanuensis emeritus ved Menighetsfakultetet, og har særlig konsentrert seg om middelalderens kirkehistorie. Møtet arrangeres i samarbeid med Sauherad og Nes sokneråd.

«Religion i Midtøsten: konflikt- eller fredskaper? De norske kirkenes engasjement» ved Berit Hagen Agøy

Innlederen er generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke. Møtet arrangeres i samarbeid med Institutt for kultur- og humanistiske fag ved Høgskolen i Telemark.

«Visuelle ekko. Illustrering av sagaverket Flatøybok» ved Anders Kvåle Rue

Foredragsholderen, som kommer fra Flatdal, er forfatter og prisbelønnet tegner med illustrasjoner fra vikingtiden som spesialer. Møtet arrangeres i samarbeid med Grafill Telemark.

Toten kirkeakademi

Presten og ateisten

Kan ateister ha religiøse opplevelser? Hva skjer med en kristen når Jesus ikke lar høre fra seg? Presten Aarebrot og ateisten Søderlind er kompisar og har mye til felles i livet, men har forskjellig livssyn. Gjennom brevveksling og samtaler blir de bedre kjent med hverandre og hva de tror på. Samtalene er blitt bok som gis ut 5. februar. Vi møter forfatterne i samtale med Madeleine Cederstrøm, profilert programleder i NRK.

Arr: I samarbeid med Human-Etisk forbund, Oppland og Vestre Toten folkebibliotek.

Dialog for Midtøsten

Er det naivt å tro at dialog kan bidra til fred i Midtøsten?

Steinar Bryn jobber ved Nansenskolen på Lillehammer. Skolen er vel kjent for sitt arbeid med dialog og fredsarbeid i konfliktområder. Bryn ble tildelt Brobyggerprisen i 2004 som prosjektleder for et dialog og demokratiprojekt på Balkan. Han har også vært nominert til Nobels fredspris.

Middelalderfest på hoffsvangen

Tre skuespill av vestens første kvinnelige dramatiker, nonnen Hrotsvitha (935-1002) vises som figurteater. Med musikk av Hildegard von Bingen, sunget av Runa Skramstad, Tone Krohn og Tone Juve. Middelaldermat, musikk, aktiviteter og fortellinger for hele familien. Arr: I samarbeid med folkeakademiene og Hoffsvangen skole.

Med havet i hånden

Sjø-same og læstadianer Odd Marakatt Sivertsen forteller om oppveksten sin, i et strengt pietistisk miljø preget av et fundamentalistisk bibelsyn. Marakatt Sivertsen er teolog, maler og forfatter. I 2015 skal han stille ut i Monaco og New York. Arr: I samarbeid med folkeakademiene

Sommerfest i hagen på hoff prestegård

Gudstjeneste kl. 11.00 med mange musikalske bidrag fra store og små. Leker i hagen. Salg av grillmat. Væravhengig, ved regn blir Gudstjenesten i Hoff kirke og Grillfesten på Bygdestua i etterkant.

Tur til Kvitsyn i Røn, Valdres

Du så dem kanskje i Oddgeir Bruasets siste program «Der ingen skulle tru...» Den danske presten og forfatteren Erik Rostbøll har sammen med kona Kirsten, bygd hus og hjem på ei gammel seter i Valdres. I tunet har de bygd kirke etter at kona fikk en åpenbaring om å gjøre det. Det er også hun som er arkitekten bak lyskapellet på Beitostølen. Hagen på Kvitsyn er formet som en fisk, fylt med bibelske vekster og symboler.

Oppvekst – flukt – integrering - «De underlige sider av livet»

Habib Hedaiat fra Afghanistan kom til Norge som flyktning i 2009. Nå er han leder for afghansk kulturråd i Hamar. Han forteller sin historie. Musikk ved Jon Harald Gjesdal.

Messe for lindrende nærvær

Økumenisk gudstjeneste i forbindelse med verdensdagen for psykisk helse. Dette er et samarbeid mellom ulike kirkesamfunn på Toten. Musikk v/ pastor Øystein Wang med venner.

Julesangene våre

Vi synger julesanger og får høre hvorfor noen julesanger blir skikkelig populære. Forfatter Astrid Holen går også i dybden på noen av våre mest brukte julesanger. For den som er glad i å gå rundt juletreet, så får du muligheten denne kvelden.

Jul på Stenberg

Fortellerstund i rullebua v/ Tordis Ødegård. Fra 1200 – 1600 blir det Jul på den gamle måten, utendørs på Stenberg. Fortellerstunder i rullebu og bryggerhus, og ellers aktiviteter og salgsboder over store deler av området.

Tromsø kirkeakademi

Tromsø internasjonale kirkefestival 2015

Ole Paus med strykere

Lunskonsert med Musikkonservatoriet

Kurs i småbarnsang

Gudstjeneste: Gi oss i dag vårt daglige brød

Filmvisning: Korsveien

Does this aopcalypse make me look fat? Forestilling v/ Peterson Toscano

Seminar med Peterson Toscano

Salmekveld

Til trumpeter og basunens røst – kammerkonsert med Musikkonservatoriet

Lunskonsert med Sunniva Eliassen

Solveig Slettahjøl og Tord Gustavsen

Filmseminar: Den andres ansikt

Orgelsafari

Du er hva du spiser – samtale of fisk, plast og vårt daglige brød v/ Jan-Gunnar Winther, Bo Eide og

Svein Gunnar Karlstrøm

Korkonsert med Troms Sangerforum

Gravlundsvandring

Gudstjeneste med Vokal Nord

Konsert med Vokal Nord

Tønsberg kirkeakademi

Sturla Stålsett: Den norske kirke og det livssynsåpne samfunn

Norges livssynslandskap er i forandring. Mangfoldet er blitt større. En stadig større andel av den norske befolkning tilhører andre tros- og livssynssamfunn enn Den norske kirke – eller står uorganisert livssynsmessig. Viktige politiske føringer er endret. Den norske kirke er ikke lenger statskirke, men Grunnlovens §16 bestemmer den som «Norges folkekirke». I januar 2013 kom NOU-en (2013:1) «Det livssynsåpne samfunn. En helhetlig tros- og livssynspolitik». Sturla Stålsett ledet utvalgets arbeid. Den tegner en visjon for politikken i det endrede landskapet. Vi spør: Hva er et livssynsåpent samfunn — og hva slags politikk fordrer det? Hvilken rolle bør staten spille i møte med det nye mangfoldet? Samtidig er det naturlig å spørre hva som skjer med Den norske kirkes rolle og selvforståelse som folkekirke i en slik ramme. Stålsett leder også organisasjonen Åpen folkekirke, som mobiliserer fram mot kirkevalget 2015 for å få flertall i Kirkemøtet for en liturgi for likekjønnet vigsel. Hvordan kan Den norske kirke være en åpen folkekirke i et livssynsåpent samfunn? Sturla Stålsett er dr. theol. og professor i diakoni, religion og samfunn ved Menighetsfakultetet. Han har tidligere vært generalsekretær i Kirkens Bymisjon.

Torstein Lalim: Dialog som arbeidsform i misjonsarbeidet

Stiftelsen Areopagos, tidligere Den Nordiske Kristne Buddhistmisjon, er den norske misjonsorganisasjonen som over lengst tid har brukt dialog som arbeidsform. Buddhistmisjonen ble stiftet i 1922 av den kjente misjonæren Karl Ludvig Reichelt. Han utviklet dialogmetoden i første omgang i forhold til buddhistiske nonner og munkar. Hva var og er dialogens innhold i forhold til buddhister og i forhold til andre religioner og livssyn? Hvordan forstås begrepene **dialog** og **misjon** i forhold til misjonsbefalingens imperativer? Er misjon å vinne den andre for Kristus eller er det å dele evangeliet samtidig som en er åpen for hva dialogpartneren vil dele med meg? Spørsmålene kan stilles til styrelederen i Areopagos, Torstein Lalim. Han er cand.theol. fra Teologisk fakultet, UiO, har vært menighetsprest, administrerende direktør ved Diakonissehuset Lovisenberg,

han har hatt oppdrag for bispemøtet og er nå prost i Nedre Romerike prosti. Mange er også kjent med ham som KFUM-er, leder og bibeltimedholder på Knattholmen. Gjennom et studieopphold i Hong Kong høsten 1998 ble han kjent med Buddhistsmisjonen og Reichelt og har siden den gang vært tilknyttet Areopagos gjennom ulike tillitsverv.

Trond Bakkevig: Religionsdialog – fra bortebane til hjemmebane

Hva slags religionsdialogiske erfaringer fra Midtøsten og Balkan kan vi lære noe av i Norge? Hvordan møter vi mennesker med annen religion og kultur enn oss? Ser vi på andre religioner med frykt og som trussel? Hvordan kan dialog være veien til større forståelse og gi oss kunnskap? Vi har invitert prost Trond Bakkevig til å belyse vårt tema ut fra sine mange erfaringer fra samtaler mellom jøder, kristne og muslimer.

Dr. theol. Trond Bakkevig har hatt mange kirkelige og politiske verv. Han har vært generalsekretær i Mellomkirkelig råd, statssekretær og personlig rådgiver i Utenriksdepartementet, og han ledet Kirkerådets stat-/kirkeutvalg 1998-2002. I en årrekke har han arbeidet med religionsdialog og fredsmegling i Midtøsten og på Balkan. Han har mange kontakter med internasjonale politiske og religiøse ledere. For sitt engasjement og arbeid har han mottatt flere utmerkelse, han er bl.a. kommandør av St. Olavs orden. Som mangeårig «utenriksminister» for Den norske kirke har hans erfaringer stor overføringsverdi til vår hjemmebane. Kvelden avsluttes med et kort årsmøte.

Felles møte med Katolsk Forum: Sigurd Hareide: Fra konflikt til fellesskap? En katolsk-luthersk statusrapport fem hundre år etter reformasjonen

I dokumentet «Fra konflikt til fellesskap. Felles luthersk-katolsk reformasjonsmarkering i 2017», som publiseres på norsk våren 2015, oppsummerer Det lutherske verdensforbund og Det pavelige råd for kristen enhet hvor de to kirkesamfunnene står i forhold til hverandre i dag. Gjennom historisk reformasjonsforskning og økumeniske samtaler de siste femti år har bildet både av fortiden og av den andre parten endret seg drastisk. Hvilke nye nøkler gir forskningen og den katolsk-lutherske økumenikken til forståelse av reformasjonen og fortsatt arbeid for kristen enhet i fremtiden? Hvilken rolle spiller disse resultatene for lekfolket i begge kirker? Og den nye pave Frans, hva er hans bidrag til kristen enhet?

Sigurd Hareide er cand. theol. fra Menighetsfakultetet og er i dag høgskolelektor i RLE ved Høgskolen i Buskerud og Vestfold. Hans doktorgradsprosjekt handler om overgangen fra katolsk til luthersk messefeiring i Norge på femtenhundretallet. Sommeren 2014 publiserte han sammen med Kristin Norseth (red.) og Elise Kleivane boken «Messuskýringar. Norrøne messeforklaringer i norsk oversettelse. Festskrift til førstemanuensis Jan H. Schumacher» (St. Olav forlag).

Marte Michelet: Den største forbrytelsen

Marte Michelet foredrar sin bok «Den største forbrytelsen. Ofre og gjerningsmenn i det norske Holocaust». Boken har skapt engasjement og fornyet debatt om okkupasjonshistorien. I foredraget vil hun fortelle om jødernes historie i Norge, om antisemittismen på 1920- og 1930-tallet og om arrestasjonen og deportasjonen av jødene i 1942/1943. Hvorfor og hvordan kunne Holocaust skje? Hva kan vi lære av historien? Hvordan skaper vi etisk beredskap mot forfølgelse av svake og annerledes grupper i dagens samfunn?

Marte Michelet er journalist, kommentator og forfatter. Hun var i mange år debattredaktør i Dagbladet, og hun har bakgrunn som reporter, produsent og programleder i NRK Radio. I fjor vant den aktuelle boken hennes Brageprisen i kategorien for sakprosa.

Henrik Syse: Å krenke og å mobbe i 2015

Å utfordre og skape frisk debatt regner vi som sunne kvaliteter ved vårt demokrati, mens å ydmyke og mobbe regnes som negativt og lite ønskelig. Vi har avskaffet blasfemiparagrafen og hyller ytringsfriheten. Samtidig tar Djupedalutvalget til orde for kraftigere sanksjoner mot mobbing (NOU 1:2015). Hvor stor er forskjellen mellom å krenke sårbare grupper gjennom legitim debatt og å mobbe/plage dem? Hvor viktig er tale- og trykkefriheten hvis den også bidrar til å krenke eller plage

andre? Hva slags holdepunkter gir kristen etikk i 2015 i disse vanskelige spørsmålene? Er det forsvarlig å krenke andre på områder som for dem er hellige? Hvordan skal pedagoger forklare for yngre mennesker at krenking kan være ok, mens mobbing ikke er det? Og hvor går grensen mellom juss og etikk i disse debattene?

Dr.art. Henrik Syse er filosof og seniorforsker ved PRIO (Institutt for fredsforskning). Han er en produktiv forfatter, en ettertraktet foredragsholder og har en tydelig stemme i samfunnsdebatten. Nylig ble han medlem av Nobelkomiteen.

Sigbjørn Ravnåsen: Renaissance for Hans Nielsen Hauge

Få enkeltmennesker i Norges historie har betydd mer enn Hans Nielsen Hauge – både når det gjelder arbeidsliv, kirkeliv og samfunnsliv. Legpredikanten og folkeopplysningsmannen Hauge er et nasjonalt ikon og har i senere år fått en renessanse i universitets- og høgskolemiljøer og i næringslivskretser. Hauge School of Management og Haugeinstituttet i Kristiansand driver forsknings- og formidlingsvirksomhet om Hauges betydning før og i dag. Hva var det med denne bondegutten fra Østfold som gjorde at han mer enn noen annen i sin samtid bidro til å endre vårt samfunn? Hva kan en legpredikant fra 17-1800-tallet, preget av pietisme og opplysningstid, tilføre et moderne arbeidsliv, samfunnsliv og familieliv?

Sigbjørn Ravnåsen har i en årrekke vært knyttet til Haugeinstituttet, holdt foredrag og utgitt flere artikler og bøker om Hans Nielsen Hauge. Senest kom boken «Ånd og hånd Hans Nielsen Huges etikk for liv og virke» (Luther forlag), lansert i januar på Litteraturhuset i Oslo. Ravnåsen vil formidle et levende møte med den strømpestrikkende Hauge, i autentiske klær og syngende en Kingosalme med litt oppbyggelse attåt.

Steinar Høiback og Arne Rodvelt Olsen: Bachs juleoratorium – en parodi?

Åpningskonserten til årets Domkirkefestival er Johann Sebastian Bachs juleoratorium fra 1734-1735. Programmet blir presentert 7. desember i Solvangkirken, men hovedfokus vil være Bach og historien bak juleoratoriet. Juleoratoriet inneholder en rekke koraler – julesalmer som var kjente den gang og fremdeles synges, noen av dem også hos oss. Bach og flere av hans eldre og yngre kolleger har skrevet orgelkoraler over flere av disse. Kirkeakademiet har invitert to av Tønsbergs fremste kulturpersonligheter: Kulturformidler Steinar Høiback og domkantor Arne Rodvelt Olsen. De vil – med en stor dose glimt i øyet – fortelle om Johann Sebastian Bach og hans berømte juleoratorium, fremføre orgelspill og ta i bruk multimedia. Var juleoratoriet rett og slett en parodi?

Dette verket blir å høre som åpningskonsert under årets Domkirkefestival. Etter denne kvelden i Solvangkirken håper vi å se deg i domkirken torsdag 10. desember kl. 20.00. Velkommen i første omgang til en annerledes kveld i Tønsberg Kirkeakademi!

Ullensaker kirkeakademi

Exit fra lukket kristent miljø – Jon Harald Gjesdal i samtale med Hege Kristin Ringnes

Jon Harald Gjesdal var medlem i en lukket kristen gruppe som heter Mariasøstrene, for så å bryte ut rundt år 2000. Han forteller om veien inn, hvordan det opplevdes å være medlem, samt exitprosessen. Jon Harald er kjent fra NRK1 sin dokumentar «Exit klosterliv». Gjesdal utdannet seg senere til terapeut, betegner seg fortsatt som troende kristen, og er musiker. Vi får høre smakebiter fra albumet Waiting for better days

Hege Kristin Ringnes er religionspsykolog og forsker på religiøse sekter.

«Religionens plass i det offentlige rom». Debattmøte.

Deltagere: Biskop Atle Sommerfeldt, Den norske kirke, seniorrådgiver Vinjar Tufte, Humanetisk forbund og forbundsleder Asghar Ali, Islamsk informasjonsnettverk.

Debattleder: Berit Nafstad Lyftingsmo. Samarbeid med foreningen Norden.

Internasjonal bønnedag

Kvinnenes internasjonale bønnedag markeres den første fredagen i mars hvert år, i Norge og i resten av verden. Årets tema er: Jesus sa til dem: «Forstår dere hva jeg har gjort for dere?»

Økumenisk palmesøndagsgudstjeneste

Ullensaker kirke og kirkestedets historie

Bjørge Vikne Dæhlie tar oss med på en historisk vandring fra Ullensaker kirke til det stedet der den første kirken lå. Den ble tatt av et ras på slutten av 1400-tallet. Deretter foredrag i kirken ved Bjørge Vikne Dæhlie. Enkel servering. Arrangementet er i samarbeid med Ullensaker historielag.

Skaperverkets dag

Dag Hoel: Om politisk kristendom, Israel og endetidsforventninger

Dag Hoel er filmprodusent og forfatter. Han har oppsøkt kristen-sionister, intervjuet dem og reist sammen med dem til Israel. Dette resulterte i boken Armageddon Halleluja! Møter med politisk kristendom (2014). Hoel vil belyse hvordan konfliktene i Midtøsten i enkelte kristne miljøer, også i Norge, forstås i lys av bibelske profetier. Man forventer en snarlig endetidskrig etterfulgt av et tusenårsrike styrt fra Israel.

Etter Hoels innledning vil et politisk panel, bestående av Anniken Huitfeldt, Ap og Sverre Kragset, KrF, gi respons, og det åpnes for debatt. Kveldens ordstyrer er Gunner Ljødal, leder av Eidsvoll kirkeakademi. Arrangementet er et samarbeid mellom Eidsvoll og Ullensaker kirkeakademier.

Knut Andersen: Når noen av våre kjære dør

Knut Andersen er klinisk sosionom og arbeider ved seksjon sorgstøtte ved Akershus Universitetssykehus. Han vil holde foredrag og samtale med Rune Gustavsen, som mistet sønn, barnebarn og svigermor i en bilulykke.

Terje Nordby: Kulturarv i mangfoldssamfunnet

Terje Nordby er en kulturformidler av de sjeldne. Han er en etterspurt foredragsholder, og en stemme i debatten her til lands om den norske kulturarven i dagens mangfoldsamfunn. Dette er tema for Nordbys foredrag, og med forfatterens gode formuleringsevne, spenstige assosiasjoner og sans for humor, ser vi fram til å høre ham.

Han har skrevet et tjuetalls skuespill for teater, radio og fjernsyn og laget en rekke radioserier om myter og fortellerkunst. I Tramteatret har Nordby forfattet flere musikkrevyer, sangtekster, radiokabareter og TV-serier. Han har også gitt ut tjuetalls bøker, flere av hans bøker er prisbelønnet. Nevner her «Mytekalender», «Den unge pilegrim» og «Kongeblod». Kirkeakademiet samarbeider med foreningen Norden om arrangementet.

Uranienborg kirkeakademi

«Litterært skriftemål»

Foredrag og samtale v/ forfatter Levi Henriksen

«Bibelfortellinger og gudsbilleder i møte med lidelse og ondskap»

Foredrag og samtale v/ prost Kristin Moen Saxegaard

«Knut Nystedt 100 år»

Foredrag og samtale v/ professor Harald Herresthal

«Bibelens tilblivelse»

Foredrag og samtale v/ professor Oskar Skarsaune

«Lidelsens veier er også kjærlighetens veier» – Alfred Hauge 100 år.

Foredrag og samtale v/ professor Jan-Inge Sørbrø

«Hverdagsspiritualitet»

Foredrag og samtale v/ priorinne Anne Bente Hadland

«Kristne i Midtøsten»

Foredrag og samtale v/ diplomat Tor Wennesland

«Det store puslespillet» – Jakten på de tidligste manuskriptene i Bibelen

Foredrag og samtale v/ teolog Hans Johan Sagrusten

Valestrand kulturkyrkje

Fartein Valen-festivalen er arrangør av «Misjonsbilete». Førestellinga er utarbeidd av Sunnhordland Museum.

Johanne Øvstebø Tvedten formidlar forteljingar frå tida misjonsprest Arne Valen og kona Dorothea Valen var på Madagaskar. Det er ei spennande og gripande framstilling ho gjev. Heile familien Valen vart prega av denne tida, også komponisten sjølv. Alle fekk på sin måte kjenne på saknet etter familiemedlemer. Og dei fekk inntrykk ifrå ein spennende ny verdsdel.

I Eirik Raude sitt kjølvatn

Denne kvelden er den eventyrlyste Otto Molvær igjen tilbake i kulturkyrkja for å gi oss forvitnelege glimt frå europeisk busetjing i «Kalaallit Nunaat» eller «Menneska sitt land» som det heiter på inuitspråket. Valestrand Mannskor blir og med og varmar oss med song. Kulturkyrkjekafe etter arrangementet.

Otto Molvær tar oss med til Grønland gjennom ord og bilete. Han har padla kajakk i farvatna der dei norrøne vikingskipa ferdast. Me får vere med til Brattahlid, garden til hovdingen Eirik Raude, og til kyrkja han bygde for kona si, Tjodhildr. Han meiner eit høgdepunkt på turen var å sjå utgravingane på bispesetet Gardar.

Eirik Raude var fødd på Jæren rundt 950, og kom til Island ti år gamal. Han hadde raudt hår og skjegg og hadde arva eit hissig lynne etter faren. Han døydde på Grønland 53 år gamal. På det meste var der om lag 5000 nordbuar i Aust- og Vestbygda. Men kvar vart dei av etter om lag 400 år? Den mest kjende av dei tre sønene er Leifr, som overvintra på det amerikanske fastlandet om lag 500 år før italienaren Cristoforo Colombo kom til øya San Salvador i Bahamas. Mindre kjent er det at Eirik Raude hadde ei dotter «privat», – i fylgje saga ei fæl førkje. Resten av saga får du høyre meir om når du kjem i kulturkyrkja.

Versailles-hagen

Fartein Valen-festivalen er arrangør når Holberg Barokk framfører konserten Versailles-hagen. Tittelen er inspirert av det dansande springvatnet i fontenane i Versailles.

Springvatnet dansar menuettar og gavottar og andre dansar som er henta frå den franske danse-suiten. Konserten vert knyta saman av små anekdotar og forteljingar som knyter barokk-dansane til sin opphavslege funksjon og praksis ved Paris-hoffet. Vi får høyre særprega franske dansar av Couperin, Hotteterre og Philidor, og musikk der nettopp dansesatsen er kjelda som har gjeve heile verket form. Vidare kan ein sats frå ein av Bachs fantastiske cello-suitar passe inn i Holberg Barokks eigenkomponerte konsert-suite.

Holberg Barokk består denne gangen av fire musikere; Ruth Solveig Steinsland (bildet) – barokk-obo/blokkfløyte, Ingrid Økland – barokk-fiolin, Anna Carlsen – barokk-cello og Hans Knut Sveen – cembalo og orgel.

Påsken i dagens Jerusalem

Gunnar Salomonsen tek oss med til det heilage landet slik det er i dag. Frå der drar me inn i påskebodskapen og feiringa. Ekteparet Alvsaker blir med og set ord og tonar til forteljinga. Gunnar Salomonsen er kjend for dei fleste på Haugalandet etter si teneste som prest, prost og mykje anna. Han har lang fartstid i Israel og kjenner folket og historia betre enn dei fleste. Hans kunnskap og forteljarevne er stor. Vi gler oss til denne kvelden saman med han.

Ragnhild Aspen Alvsaker og Steinar Alvsaker blir med og syng og spelar kjente og nye påskesalmar.

Fartein Valen – Festivalen

Musikkgudsteneste i Valestrand kyrkje

Som vanleg vert det overføring av gudstenesten i NRK. Nordic Voices og prestane Arild Steinsland, Gunnar Salomonsen og Fartein Valen-Sendstad blir med.

Konsert med Sunnhordland kammerorkester

Open kyrkje i juli

Kvar tysdag, onsdag og torsdag i heile juli frå klokka 14.00 til 17.00 er Valestrand kulturkyrkje open. Kaffi og vaffelrøre skal stå klar til sjølvbetjening. Det er personar frå lag og organisasjonar som hjelper soknerådet å halda open kyrkje i sommar. Nå vert det mogeleg å kombinera stell av graver med ei stille stund i kyrkja og kanskje ein prat over ein kopp kaffi. Me treng stader der vi kan kople av. Kyrkjene er slike rasteplassar. Kyrkjerommet er ein stad der me kan oppleve «langsam tid» og møte bodskapen frå Gud om at han vil gi oss kvile. Ta ein kikk på kyrkja si interiør og utsmykking, og ha ei stille stund med meditasjon og tenning av lys. Få og med deg utstillinga til Astrid Sæverhagen som er vår gjesteutstillar i juli. Vertar er til stades og kan vise deg rundt i kyrkja. I kyrkja finn du faldar med meir informasjon om kyrkja.

Astrid Sæverhagen – Utstillar i juli

Astrid seier dette om seg sjølv: Som kunstnar arbeider eg i hovudsak med figurativ teikning og maleri. Arbeider også med tekst på forskjellige måtar, som broderi og installasjon. Vaks opp på ein liten stad i Sveio, med skog og stille, mørke tjødnar nær heimen, og det har inspirert meg til å bruka naturen både som kulisse og metafor. For meg er kunst ikkje berre det vakre, det er ein måte å formidla ting eg finn det vanskelig å setja ord på. Tematisk arbeider eg med kjønnsroller/kjønnsidentitet og forhold/misforhold mellom menneske. Vert fascinert av det usagte, det som er under overflata og mellom linjene... Inspirasjon til eigen kunstnerisk verksemd finn eg bl.a. i film, bøker og musikk, men mest av alt i det eg opplever, menneske eg treffer, det som hender kvar dag, ute i verden og her eg er.

Astrid Sæverhagen er vår gjesteutstillar i juli. Ho er oppvaksen i Sveio og har utdanning frå Kunstskolen i Rogaland

Olsok – pilgrimsvandring

Pilegrimsvandring frå Valestrand kyrkje til Valen kapell. Etter gudstenesta vert det eit enkelt måltid i Valenheimen. Vandringa går langs kongevegen. Langs kysten var båten det viktigaste framkomstmiddelet, men Valestrand har også hatt veg sidan middelalderen då den gamle kongevegen vart bygd. Frå middelalderen hadde bøndene hatt plikt på seg til å skyssa kongen og hans menn, men då den nye vegen kom i 1874, vart det oppretta skysstasjon. Valestrand fekk sin i Valevåg. Skysstasjonane vart drivne med tilskot frå stat og fylke, og dei var plikta til å stå klar til ei kvar tid og skyssa etter gjeldande takstar. Det var i 1860 åra dei byrja på vegen frå Haugesund til Tittelsnes og i 1869 sto den ferdig fram til Haugland. Vegen frå Liereid til Vihovde vart bygd i 1885 og vegen ut til Straumøy sto ferdig kring 1900. Vegen Lindås – Vikjo vart påbegynt i 1937 og ferdig bygd i 1959

To fine vegmerke etter vegbygginga står i dag i utkanten av Tindadalen ved Kleivo og ved nedkjørsla til Tveitavikjo i Valevåg. Den siste er kalla Kruno, og var ein kjærkomen kvileplass midt i den lange bakken frå Valevåg. To flotte steinbruer står att over Tråvåselva og Haugsgjerdelva, men lite er synleg av brua over Tjosaelva og klatrar ein ned frå europavegen ved Flåtene kan ein sjå den gamle Flåtabrua. Det vert sagt at det spøker ved denne. Den er bortimot 20 meter brei, men ikkje så lang. Nokre av dei mange stabbesteinane og gjerdestolpane laga av stein står framleis langs vegane. Men dessverre er det ytterst få av mjølkerampane som står att. I Haugsgjerd-svingen sto ein benk dei kalla «Ja-benken». Her trefte unge forelska

Fartein Valen-arbeidet: Valen Trio

Fartein Valen-arbeidet: Harald Hårfagre kammerorkester

Midtøsten- Alltid aktuelt: foredrag v/ Erling Rimehaug

Fartein Valen-arbeidet: Annabel Guita, klaver, konsertforedrag i Valenheimen

«Søndagskule for vaksne». Kulturkveld v/ Gunnar Salomonsen

«Ateisten og presten», samarbeid med Stord kyrkjeakademi

Julekonsert; «Balsam» frå Etne

Volda og Ørsta kyrkjeakademi

Kristin Gunleiksrud Raam: Bibelfortellinger uten juks

Jens Olav Mæland: Sionisme, historisk og aktuelt

Tur til Jetmundkyrkja

Matøkt, omvisning og liturgisk andakt

Samarbeid med forskingsdagane, tema: mat og religion

Bente Afset, føredrag ved Ivar Aasen-tunet. Bli med på felles måltid etterpå!

I samarbeid med Ivar Aasen-tunet arrangerer kyrkjeakademiet føredrag om Alfred Hauge ved Jan Inge Sørbø

Song ved Volda Vokal

«Å vera ingenting»

Konsert i Austefjord kyrkje

Kan alt tilgis?

Foredrag av Paul Leer-Salvesen

Voss kyrkjeakademi

«Media og samfunnsoppdraget»

v/ Audgunn Oltedal, journalist og journalistutdannar, HiO. Ho var den første redaktøren i SV-avisa *Ny Tid*, arbeidde 25 år i NRK og har gitt ut bøker om genteknologi og om medieetikk.

«Kirkens møte med verden og dens rolle som veiviser»

v/ Sigurd Støren, NTNU Emeritus, Integral design-forskar. «Kirkens møte med verden, vitenskapen og enkeltmenneskers åndelige erfaringer og lengsler. Kirkens rolle som veiviser mot gudsbevissthet, et bærekraftig verdenssamfunn og enkeltmenneskers verdighet».

Innleiing til samtale med utgangspunkt i Ken Wilbers tankar om religionens betydning for menneske si bevisstheitsutvikling (Oppvakning). Refleksjonar omkring kyrkja sin rolle som vegvisar.

Chanting – Ordlaus song

Leia av David Karchere, læremeistar og leiar, Sunrise Ranch retreat senter i Colorado

Chanting er ein type andaktsfull toneskaping, brukt av munkar og mystikarar i middelalderen. Ein syng utan instrument og rytme, og utan ord. Det er og kalla toning. Ein berre brukar stemma med krafta som naturleg ligg i oss, utan å tenkja på å framføra song for andre. Det er meir ei indre oppleving, og harmonisk avslapping. Chanting lyfter fram det vakre i mennesket, det gjev indre kraft og kan lækja kroppen, og det er berikande å samlast i store kyrkjerom med ordlaus song.

David Karchere er leiar for Sunrise Ranch, eit retreat og kurscenter i Colorado sidan 1945, som byggjer på åndeleg og bærekraftig utvikling av menneske og samfunn.

Sigbjørn og Signe Ravnåsen: Hans Nielsen Hauge – Mannen som vekte Norge

Med vekt på Hans Hielsen Hauge som leiar og industriskapar.

Kantor Magnus Kløften: Tonar frå det høge

Presentasjon av orgelet som musikkformidlar i det kyrkjelege rom.

Ål kyrkjeakademi

«Den unødvendige svolten»

Foredrag med Aksel Nærstad og Olav Randen.

«Presten og ateisten»

Samtale mellom presten Stian Kilde Aarebrot og ateisten Didrik Sjøderlind.

Dette er ikkje ein debatt eller diskusjon, men ein openhjartig dialog om tru og tvil, sagn og håp.

Arrangementet er eit samarbeid mellom Ål Kyrkjeakademi og Human-Etisk Forbund Hallingdal.

«Blir ein friskare av å tru?»

Foredrag med psykiater Lars Lien.

Lien har vore forskingsleiar ved Klinik for psykisk helse og avhengighet ved Universitetet i Oslo og Oslo universitetssjukehus. No er han mellom anna leiar for Nasjonalt kompetansesenter for samtidig rusmisbruk og psykisk lidning.

Møte med forfattaren Lars Petter Sveen

Lars Petter Sveen kom med romanen «Guds barn» i 2014. Boka har fått ei fantastisk mottaking av kritikarane. No får vi møte forfattaren på Ål. Møtet er eit samarbeid med Ål bibliotek.

Rettferd – fred – forsoning; eit foredrag av Petter Skauen

Petter Skauen har arbeidd for Kirkens Nødhjelp i 38 år. Han har brukt det meste av livet sitt til å arbeida for dei fattige og forfølgde i Guatemala. Med eit utruleg kontaktnett og evne til å snakka med både dei forfølgde og blodige generalar, spelte han ei sentral rolle då Noreg engasjerte seg for å få ein slutt på borgarkrigen i landet. Etter dette vart Skauen engasjert av Utenriksdepartementet som spesialrådgjevar i arbeidet med fred og forsoning både i Haiti, Colombia, Filippinene og Øst-Timor. I Petter Skauen sitt arbeid og liv har ord og løfte vore sanne. Fattige og forslåtte har alltid visst at dei kunne stola på han.

Verdien av usemje; foredrag av Knut Olav Åmås

Knut Olav Åmås er eit kjent namn i norsk samfunnsliv. Han har hovudfag i filosofi og doktorgrad i medievitenskap, og har vore kommentator og kultur-, debatt og forskningsredaktør i Aftenposten i ei årrekke. Åmås har skriva fleire bøker, og mange kjenner han nok som forfattaren av den store Olav H. Hauge-biografien Mitt liv var draum. I 2007 gav han ut boka Verdien av uenighet. Han har og vore statssekretær i kulturdepartementet, og har sidan september 2014 vore direktør i stiftinga Fritt Ord.

Ein kveld med Ingunn

Ingunn Stræte Lie fortel om dei ekte møta i livet sitt – møta med trua, med menneske og med musikk. Ho er ein kjent person innanfor folkemusikk- og kulturmiljøet, og ho har hausta prisar både innanfor dans og musikk på eigne vegne, og har vore sentral på arrangørsida i både Folkemusikkveka, Fryd Scene og Geilo kulturkyrkje. Ingunn har siste året vore framme i riksmidia og på større nasjonale kyrkjearrangement der ho har fortalt om si trushistorie. Denne kvelden får me ein del av Ingunn sine tankar og erfaringar knytt til dette.

Ås kirkeakademi

Salmeseminar – om og med salmene våre

v/ Prost Hege E. Fagermoen og prest og forfatter Eyvind Skeie.

Hege E. Fagermoen er prost i Søndre Follo prosti siden 2012. Det sier litt om hennes musikalske tilknytning at hun ved innsettelsesgudstjenesten ble hilst velkommen med et nyskrevet stykke som startet med tonene H, E, G og E. Hennes klokkeklare stemme og store musikalitet er til stadig glede i menighetene.

Eyvind Skeie er prest og forfatter. Hans produksjon spenner over et vidt spekter, som salmer og sanger, dikt, skuespill, essays, barnebøker og TV-seriene Portveien 2 og Sesam stasjon. I den nye salmeboka har han ikke mindre enn 38 egne salmer og 17 oversatte, og da han i 2009 gav ut «316 salmer og sanger», sier han i forordet at dette er et utvalg fra et dobbelt så stort materiale.

Det er få ting som beskriver livet bedre enn vår salmediktning, og også få ting som gir bedre livshjelp. Slik har det vært fra de tidligste tider; sammenlign bare Bibelens salmer med dem vi bruker i vår

gudstjeneste og vårt hverdagsliv. Og som salmene ble brukt i gudstjenesten i bibelsk tid, slik bruker vi dem, i samspill med liturgien.

Ann-Magrit Austenå: Asylsøkere i Norge: hvem, hvorfor og hvorfor?

Ann-Magrit Austenå er generalsekretær i NOAS, Norsk Organisasjon for Asylsøkere. Hun har bakgrunn som journalist, bl.a. i Vårt Land og Dagbladet, og har vært nestleder og leder i Norsk Journalistlag. Hun har også vært assisterende generalsekretær i Norges Røde Kors. Hun innehar en rekke styreverv, og sist, men ikke minst: hun er oppvokst på Ås.

Spørsmål knyttet til asylsøkere og flyktninger er stadig like aktuelle. Hvem er det som kommer? Hvordan tar vi imot dem? Hvordan tar vi vare på dem og integrerer dem i samfunnet? Husker vi at de er mennesker, enkeltindivider?

Odd Einar Dørum: Sivilisasjonen er kun en tynn og skrøpelig hinne

Odd Einar Dørum har blitt kalt Norges mest gjennomført politiske menneske, og er vel på mange måter inkarnasjonen av partiet Venstre. Han har gjennom et langt liv i politikken vært aktiv på alle nivåer, fra aksjonsgrupper og velforeninger til bystyre, storting og regjering. Andreas Hompland sier at «hans politiske basis er en slags sosial ryggmargsrefleks i forhold til rettferdighet».

«Sivilisasjonen er kun en tynn og skrøpelig hinne» er en uttalelse Dørum kom med i et intervju med avisen «Vårt Land». Det sier noe om at under «hinnen» er vi mennesker mer like enn vi kanskje liker! Vi bærer alle i oss evnen til godt og ondt.

Jahn Otto Johansen: Er det håp i en farligere verden?

Jahn Otto Johansen, journalist og forfatter, utenrikskorrespondent i Washington, Berlin og Moskva, utenriksredaktør i nyhetsredaksjonen i NRK, sjefredaktør i Dagbladet, for å nevne noe. I mer enn et halvt århundre har han vært en viktig stemme i norsk samfunnsdebatt, en stemme som har blitt lyttet til fordi han er så kunnskapsrik og engasjert; en kan stole på det han sier.

Håp i en verden som stadig synes å bli farligere? Vi ser nyhetsbildet: krig, vold, terror, unge radikaliseres til mer vold og terror; vi ser en ufattelig ondskap i verden. Håp?

Kristin Moen Saxegaard: Bibelfortellinger og gudsbilder i møte med lidelse og ondskap.

Kristin Moen Saxegaard er dr. theol. og prost i Ringerike prosti. Hun var ganske fersk i den stillingen da hun ble en av aktørene i hjelpearbeidet etter tragedien på Utøya 22. juli 2011. Hva gjør slike hendelser med vårt gudsbilde?

Kristin bodde i flere år på Ås og var vikarprest i Follo. Hun har også undervist på Menighetsfakultetet og har gitt ut flere bøker.

Knut Olav Åmås: utfordringer for ytringsfriheten i Norge

Knut Olav Åmås er direktør i Fritt Ord og dermed en av vaktbikkjene for ytringsfriheten i vårt land. Han er journalist, forfatter og filosof, har vært kultur- og debattredaktør i Aftenposten og statssekretær i Kulturdepartementet.

Ytringsfrihet er en av pilarene for vårt demokrati og hele vårt samfunn. Men har ytringsfriheten noen begrensninger? Retten til å krenke har vært sterkt framme i debatten etter terroren mot «Charlie Hebdo»; er det å krenke en kjerneverdi? Skal vi gjøre mot andre det vi vil at de skal gjøre mot oss? Når er det riktig og nødvendig å bruke harde virkemidler? Når skal vi ta hensyn til andres følelser? Hva med faren for voldelig respons?